

Berichten Buitenland

Voor de Nederlandse agribusiness | jaargang 31, nummer 5, mei 2005

SECTOR
SPECIAL

Varkensvlees

- Innovatiekracht van de voedingsmiddelenindustrie
- Argentijnse biologische producten
- Cultuuromslag in Suriname

Deze maand in

Berichten Buitenland

2

Innovatiekracht van de voedingsmiddelenindustrie

Wageningen Centre for Food Sciences

6

Colofon

Berichten Buitenland is een uitgave van de directie Industrie en Handel van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Deze publicatie is bestemd voor het Nederlandse agrarische bedrijfsleven, met als doel informatie te verstrekken over ontwikkelingen op agrarisch handelsgebied, buitenlandse markten, kwaliteit- en etiketteringvoorschriften, wetgeving, landbouwprojecten, handelsbemiddeling, enz.

De berichtgeving van dit blad komt mede tot stand met medewerking van de landbouwraden die zijn verbonden aan de Nederlandse ambassades in het buitenland en de beleidsmedewerkers van de directie Industrie en Handel.

Berichten Buitenland wordt gedrukt op een chloorarme papiersoort, in een inktbesparend FM-raster en wordt verzonden in recyclebare sealbags.

Uitgever:

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Industrie en Handel
Bezuidenhoutseweg 73
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.minlnv.nl/agribusiness

Redactieadres:

Redactie Berichten Buitenland
t.a.v. Mevrouw I. Korving
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
E-mail: i.korving@minlnv.nl

Informatie en abonnementen:

Voor informatie over artikelen of een (gratis) abonnement op *Berichten Buitenland* kunt u contact opnemen met de heer J.J.M. Verbeek,
Tel.: +31 (0)70 - 378 40 64
Fax: +31 (0)70 - 378 61 23
E-mail: j.j.m.verbeek@minlnv.nl

Productie:

Exxion Communicatie

Coverfoto:

PhotoDisc

ISSN 0920 - 0975

Het overnemen of vermenigvuldigen van artikelen uit *Berichten Buitenland* is alleen toegestaan met bronvermelding.

N.B. Zoals gebruikelijk bij handelsbemiddeling, wordt alle informatie verstrekt buiten de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

5 Kort graag...

9 Chinese melkveehouderijkolom kent gunstig investeringsklimaat

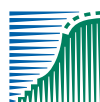
10 Link bekeken

18 Laatste nieuws

19 Succes geogost

20 LNV-bureaus in het buitenland

22 Activiteitenkalender

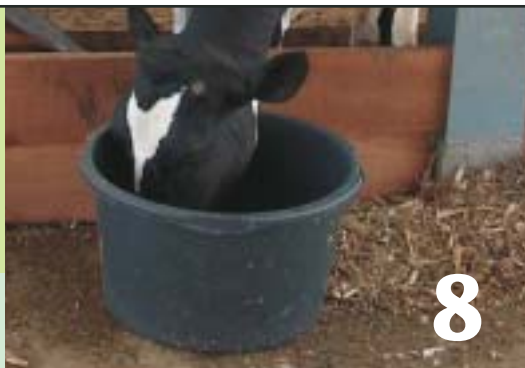
landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Het primaire doel van de directie I&H is het bevorderen van duurzame en vitale agroketen, alsmede het bijdragen aan een duurzame internationale concurrentiepositie van het Nederlandse agrobiedrijfsleven. Dit zijn tevens de vier kernbegrippen van het werkkterrein van de directie I&H. Onder *duurzame* wordt verstaan: maatschappelijk verantwoord

conform de drie P-gedachte (Profit, People en Planet). *Vitale* houdt in dat wordt gestreefd naar versterking van de internationale concurrentiekracht. Uit *agro* blijkt dat de focus ligt op de landbouw- en voedingssector. *Ketens* verwijst naar een perspectief dat de gehele agrofood-kolom omvat, te weten van primaire sector tot aan de consument.

Argentijnse biologische producten

Streng toezicht op kwaliteit

8

Cultuuromslag in Suriname

Kansen in de agrosector stijgen

11 Korte berichten uit het buitenland

Afrika

- 11 Tanzania**
Oprichting bond

Amerika

- 11 Argentinië**
Export
- 11 Brazilië**
Nestsystemen pluimvee
- 11 Mexico**
Suiker
- 12 Verenigde Staten**
Dieridentificatiesysteem, Zalm, Biobrandstof, Voedselveiligheid, Biologische producten

Azië

- 12 India**
Flora Expo, WTO/TRIPS, BTW
- 13 Japan**
Mineraalwater, Varkensvlees, Additieven
- 14 Zuid-Korea**
Vrijhandelsakkoord

Europese Unie

- 14 België**
Bier, Minitomaten, Zuivel
- 14 Denemarken**
Biobrandstof, Vlees
- 14 Estland**
Supermarkten
- 15 Italië**
Vlees
- 15 Nederland**
Vakbeurs, Logistiek, Biologische bloemen, Export
- 15 Portugal**
Nieuwe regering, Visserij, Landbouw
- 16 Spanje**
Visconsumptie, Transgene gewassen, Landbouwexport, Landbouwmachines
- 16 Verenigd Koninkrijk**
Administratie, Sausages, Biodiesel
- 17 Zwitserland**
Discounters

Overig Europa

- 17 Noorwegen**
Visteelt, Visexport
- 18 Roemenie**
Kasbloemen, Voedingsmiddelenbedrijven, MAKIS-project

Innovatiekracht van de Nederlandse voedingsmiddelenindustrie

Het Wageningen Centre for Food Sciences is een toonaangevend internationaal georiënteerd Nederlands topinstituut, waarin zowel overheid en bedrijfsleven als verschillende onderzoeksinstituten participeren. Doel is het kanaliseren van precompetitief wetenschappelijk onderzoek om zo een basis te leggen onder het innovatievermogen van de Nederlandse voedingsmiddelensector.

Ondanks zijn bescheiden geografische omvang beschikt Nederland over een voedings- en genotmiddelenindustrie met een jaaromzet van € 57 miljard (2003) en een agrosector met een handelsoverschot van € 21,1 miljard (2004). Hiermee is Nederland een van de grootste netto-exporteurs van agroproducten ter wereld. Het is dan ook niet

verwonderlijk dat een aantal toonaangevende kennisinstituten op uitnodiging van het ministerie van Economische Zaken eind 1997 hun krachten bundelde en een samenwerkingsverband aanging met het bedrijfsleven in het *Wageningen Centre for Food Sciences* (WCFS). De financiële ondersteuning van het onderzoek kent een verdeelsleutel

van 50:25:25, waarbij EZ 50% inlegt en de kennisinstituten en het bedrijfsleven elk 25% voor hun rekening nemen.

De deelnemers

De participerende kenniscentra zijn Wageningen Universiteit en Research Centrum (WUR), Universiteit Maastricht, *NIZO food research* en *TNO Nutrition & Food Research*. Samen beschikken deze instellingen over brede kennis en faciliteiten op de vakgebieden fysische chemie, fysiologie, enzymtechnologie, genetica en nutrigenomica, microbiologie van voedingsmiddelen, procestechnologie en voedingsleer. De participanten uit het bedrijfsleven zijn Unilever, CSM, Cosun, DSM, Avebe en de Nederlandse Zuivelorganisatie NZO, waarbij onder andere zijn aangesloten: Campina, Friesland Foods en Koninklijke Numico. Uniek aan het WCFS-initiatief is het precompetitieve karakter ervan, met uitwisseling van kennis tussen alle deelnemende partners. Overigens betreft het een 'virtuele' instelling. De directie zetelt in Wageningen, maar het feitelijke onderzoek vindt plaats binnen de aangesloten instellingen, waarbij gebruikt wordt gemaakt van de door hen geboden onderzoekfaciliteiten.

Kennis genereren en kanaliseren

WCFS legt een wetenschappelijke basis voor de ontwikkeling van nieuwe en verbeterde

Microbiologisch onderzoek.

HPLC (High Performance Liquid Chromatography; vloeistofchromatograaf).

voedingsmiddelen. Met andere woorden: het genereert en kanaliseert wetenschappelijke kennis om een bijdrage te leveren aan de innovatiekracht van de Nederlandse voedingsmiddelenindustrie. WCFS kent drie onderzoekprogramma's: Voeding en Gezondheid, Structuur en Functionaliteit, en Microbiële Functionaliteit en Veiligheid. Er werken op dit moment zo'n 180 onderzoekers voor WCFS op de deelnemende onderzoeksinstituten. De onderzoekresultaten worden gepubliceerd in internationale wetenschappelijke tijdschriften. Deelnemers aan WCFS nemen als eersten kennis van de onderzoekresultaten en kunnen zo hun voordeel doen met hun plek 'op de eerste rij'. Zij hebben ook rechten op de intellectuele eigendom d.m.v. octrooien. WCFS maakt deel uit van nationale en internationale netwerken, zoals het *Kluyver Centre for Genomics of Industrial Fermentation* en het *Innovative Cluster Nutri-genomics* en participeert in verschillende projecten van de Europese Unie. Het instituut geniet een goede reputatie in het buitenland, hetgeen onder andere blijkt uit een vermelding van de OESO over WCFS als exemplarisch voor publiekprivate samenwerking.

Onderzoekresultaten

Frans Kok, wetenschappelijk directeur van Onderzoekschool Voeding, Levensmiddelen-

‘Privaatpublieke samenwerking levert schat aan nieuwe technologie en kennis’

technologie, Agrobiotechnologie en Gezondheid (VLAG) binnen WUR, noemt de samenwerking van toponderzoekers met een heel duidelijke sturing vanuit het bedrijfsleven als één van de voordelen van WCFS. “Deze privaatpublieke samenwerking levert nieuwe technologie en kennis op, waarmee men daadwerkelijk iets kan. Bovendien beschikt WCFS niet alleen over toponderzoekers, maar ook over meer dan gebruikelijke fondsen om waar nodig iets groot aan te kunnen pakken.”

Als voorbeeld noemt hij het door WCFS gesubsidieerde onderzoek naar de werking van visolie op de hartspier. “Bij dit onderzoek zijn circa 500 patiënten met een pacemaker betrokken. Kort gezegd wordt onderzocht welk effect de consumptie van visolie op hart-ritmestoornissen heeft. De hypothese is voornamelijk dat de visvetzuren in de membranen van de hartspiercellen voor een soepeler transmissie van elektrische signalen zorgen,

Frans Kok, Onderzoekschool VLAG.

Ook buitenlandse studenten kunnen hun PhD halen.

Kees de Gooijer, Agrobiotechnology and Food Sciences Group.

‘Nederland is een van ’s werelds grootste netto-exporteurs van agroproducten’

waarmee de ritmestoornissen afnemen.” Ook in het geval van functionele ingrediënten boekt WCFS binnen programma Structuur en Functionaliteit tastbare resultaten. Kok: “Het is moeilijk voor bedrijven om een exclusieve claim te verwerven op het gebruik van ingrediënten. Vooral op het gebied van technologische verbeteringen in romigheid en *crispiness* van producten hebben we resultaten weten te boeken.”

Patenten en publicaties

In 2003 werden de eerste twee WCFS-patenten overgedragen aan partners uit de indus-

trie. Het eerste patent betrof de productie van biologisch beschikbaar foliumzuur aan Campina namens een consortium dat bestond uit Campina, Friesland Foods, CSM en Unilever. Het tweede patent werd overgedragen aan Friesland Foods voor de vervaardiging van een gegeleerde waterige compositie met behulp van microbiële acidificatie. In datzelfde jaar werden vier nieuwe patentaanvragen ingediend, waarmee het totaal aan geregistreerde patentaanvragen tot 15 steeg.

Het aantal publicaties van WCFS in 2003 bedroeg 150 artikelen, die verschenen in wetenschappelijke tijdschriften. Naar deze artikelen wordt in andere publicaties vaak verwezen, wat een opmerkelijke wetenschappelijke prestatie genoemd mag worden voor een virtueel instituut. Eind 2003 werd bovendien bekend dat de overheid € 10 miljoen zou investeren in onderzoek op het gebied van nutrigenomica, op voorstel van WCFS en zijn industriële partners.

Toekomstverwachtingen

Ofschoon de subsidieperiode voor WCFS eind 2007 afloopt, is het aannemelijk dat de activiteiten in één of andere vorm gecontinueerd zullen worden. Recentelijk heeft het Innovatieplatform onder leiding van premier Balkenende Food en Flowers uitgeroepen tot kern-

gebied en naar verwachting zullen hiervoor extra middelen beschikbaar komen. Kees de Gooijer, algemeen directeur van de *Agrobiotechnology and Food Sciences Group* van WUR: “Goed en gedegen onderzoek vergt behoorlijk veel tijd en kun je niet even met een ‘druk op de knop’ gestalte geven. Ga je uit van de realiteit van een AIO die wetenschappelijk onderzoek verricht in dienst van het topinstituut, dan is vijf jaar een kort tijdsbestek. Wil je echt op de lange termijn iets bereiken qua relevant onderzoek, dan zul je het proces wel voldoende tijd moeten geven. De uitspraak ‘*Not to add years to life, but to add life to years*’ van Jan Maat, scientific officer van Unilever R&D Vlaardingen, drukt kernachtig uit waar het bij voedingsonderzoek om draait, namelijk het genereren van meer kwaliteit van leven.”

Meer informatie en wetenschappelijke publicaties zijn te vinden op de website van WCFS: www.wcfs.nl.

Zetel hoofddirectie van het WCFS.

Kort graag...

In deze rubriek willen we de lezer laten kennismaken met de landbouwwattachés. Contact met hen vindt vaak alleen telefonisch plaats. Het is altijd leuk een persoon die je via de telefoon kent, op een andere manier te leren kennen.

12 Vragen aan Henk van Duijn

V.l.n.r. Tu, Sammi, Henk, Fan en Rubert. Niet op de foto: Liu chauffeur, en Nick Hong (Shanghai) en Marina Ng (Hong Kong).

Wat staat er op uw visitekaartje?

Henk van Duijn, counsellor, Royal Netherlands Embassy, Agriculture, Nature and Food Quality Department. Op de andere zijde staan mijn naam en adres in het Chinees, evenals onze website www.nlpekagr.com.

Wat heeft u het meest verwonderd bij de kennismaking met uw werkterrein?

De enorme omvang van de landbouwproductie en agribusiness in China en de relatief kleine omvang van de Nederlandse import uit en export naar China van landbouwproducten. Al moet ik wel zeggen dat de cijfers een duidelijk stijgende lijn laten zien en die trend zal zich als het aan het LNV-bureau ligt de komende jaren doorzetten.

Wat is op uw werkterrein de grootste gemiste kans?

In China doet zich in de landbouwsector een groot aantal kansen voor die met kennis van het land, de cultuur en de wijze van zaken doen voor Nederland succesvol kunnen zijn. Doordat het Nederlandse bedrijfsleven nog te vaak alleen vanuit het bedrijfsbelang de Chinese markt probeert te bewerken, zijn we als speler te klein. Nu zie ik Australiërs, Nieuw Zeelanders of Canada's in deze markten stappen. Consortiumvorming onder

Nederlandse vlag is gewenst. We moeten als postzegellandje in China groter en collectiever leren denken.

Wat moet iedereen weten over het land waar u werkt?

China is het land van onder meer de 1,3 miljard monden, de 2,6 miljard handen, de 4,5 miljoen koeien, de 12 miljard kilo melk, 600 miljoen ton groente, 20 miljoen ton appels en ga zo maar door... In getallen het beloofde land voor iedere rechtgeaarde Nederlandse ondernemer, 1 glas melk of 1 bakje groente per dag per Chinees doet bij velen het hart sneller kloppen. In werkelijkheid is zaken doen in China hard en zeer moeilijk. Ondernemen in China vereist goede Chinese relaties, begrip voor de cultuur en respect voor de hoogstaande Chinese kennis.

Wat moet je nooit doen in het land waar u werkt?

Een Chinees vertellen dat wij het beter doen, of dat hij nog een hele weg te gaan heeft om tot ontwikkeling te komen. En vergeet nooit wie je hoogste gesprekspartner is. Gezichtsverlies is in China dodelijk en slecht voor de zakelijke en persoonlijke relaties.

En wat juist wèl?

Chinezen zijn erg gesteld op een prettige zakelijke en persoonlijke

relatie. Het frequent tonen van interesse of langsgaan als je in de buurt bent, dragen bij aan een zakelijk succes nu en in de toekomst. Eten speelt hierin voor Chinezen een cruciale rol; een broodje kaas uit de vuist is not done. Het is helemaal mooi als je een woordje Chinees spreekt.

Wat is het toppunt van plezier in uw werk?

Het belang van de Nederlandse agrarische sector vertegenwoordigen is het mooiste in mijn werk. Bijvoorbeeld als team van het LNV-bureau het Nederlandse bedrijfsleven helpen in China wegwijz te worden en te zien dat de beeldvorming over China vaak ten gunste wordt bijgesteld. Helemaal gelukkig ben ik als onze inspanningen mooie zakelijke successen opleveren of grensblokkades opheffen waardoor export van Nederlandse producten weer mogelijk wordt.

Noem ten minste één dagelijks terugkerende bezigheid?

De uitdagende autorit van huis naar kantoor en terug tussen het zeer snel groeiend aantal auto's in Beijing. Dit avontuur geeft me elke dag weer plezier.

Wat is uw grootste irritatie?

De eenzijdige of beperkte berichtgeving over landbouwontwikkelingen in China in de Nederlandse media. Hierdoor

ontstaat een vertekend beeld en komen mogelijke kansen niet goed uit de verf.

Aan u de keuze: meer of minder regelgeving en welke wet of regel zou volgens u onmiddellijk op de helling moeten?

Minder regelgeving ligt natuurlijk voor de hand, maar het effectiever toepassen van de bestaande regelgeving is veel belangrijker. In China is het daarbij relevant dat overal in het land regelgeving op dezelfde wijze wordt geïnterpreteerd. Nu komt het nog voor dat een container in een bepaalde provincie vast komt te staan, terwijl hij er officieel in mag.

Wat mist u het meeste van Nederland?

Flitspalen..., sigaren van Oud Kampen en drie glazen halfvolle melk per dag.

Uw sleutelwoord voor de toekomst?

Handen uit de mouwen! China bewerken doe je in China en vraagt om investeringen hier ter plekke in netwerken en relaties. Als BV Nederland moeten we daarbij wel meer als eenheid aan de weg timmeren. Onze concurrenten zitten niet in eigen land, maar zijn goed georganiseerde spelers van formaat uit onder meer Australië, Canada en Brazilië.

Streng toezicht op kwaliteit maakt Argentijnse biologische producten populair

De Argentijnse biologische productie kenmerkt zich door een gevarieerd aanbod van goede kwaliteit, gericht op de internationale markt. De eisen waaraan moet worden voldaan om zich binnen de biologische sector te onderscheiden, worden steeds hoger. Technologie en kennis zijn dan ook sleutelbegrippen voor de verdere ontwikkeling van de sector.

Sinds 1992 heeft de biologische landbouw in Argentinië een sterke ontwikkeling doorgemaakt. In dat jaar trad zowel een nieuw wetelijk kader als een internationaal erkend certificeringssysteem in werking. In de periode 1992–2001 zijn productie en export vijfvoudig. De biologische landbouw in Argentinië bestaat nu zo'n 3 miljoen ha. Hiervan wordt 2,84 miljoen ha voor de veeteelt en 160.000 ha voor de productie van plantaardige landbouw gebruikt. Bij geen enkele teelt komt het biologische aandeel boven de 1%, behalve bij de schapenteelt, waar de biologische teelt ruim 5% van het totaal bedraagt. In de afgelopen drie jaar is het aantal bedrijven dat zich toelegt op biologische landbouw licht gestegen bij een vrijwel constant areaal. In 2003 telde Argentinië 1.781 biologische telers. Vooral in de plantaardige sector slagen de producenten er niet steeds in de biologische productie als zodanig te vermarkten.

Meer dan 50% van de biologische bedrijven bevindt zich in drie Argentijnse provincies: Misiones 31% (gemiddelde grootte 8 ha), Mendoza 18% en Buenos Aires 6%. De provincie met de grootste oppervlakte van biologische productie (hoofdzakelijk schapenteelt) is Santa Cruz: meer dan 1,2 miljoen ha.

Primaire productie Plantaardige productie

De plantaardige productie vindt voornamelijk in de provincie Buenos Aires plaats. Op het gebied van wijnbouw en de productie van biologische most worden andere provincies, waaronder Salta, San Luis, Córdoba en Men-

doza, belangrijker. De belangrijkste producten qua oppervlakte zijn granen en oliehoudende zaden, gevolgd door olijven en suikerriet. Argentinië behoort tot 's werelds grootste producenten van organische peren en appels, maar ook citrusvruchten hebben een belangrijke ontwikkeling doorgemaakt. Tot de belangrijkste tuinbouwproducten behoren bonen, uien en knoflook.

Dierlijke productie

In 2003 bedroeg het aantal dieren voor biologische productie 695.000 schapen en 121.500 runderen. De productie van biologisch gecertificeerde melk concentreert zich in de pro-

Hectaren	2001	2002	2003
Totaal oppervlak biologische landbouw	3,2 miljoen	3 miljoen	3 miljoen
Waarvan plantaardig	225.000	215.000	160.000

Biologische gecertificeerde producten van plantaardige herkomst voor export (tonnen)

Producten	EU	VS	Zwitserland	Overige landen	Totaal	%
Totaal export 2003	33,868	5,033	3,298	3,723	45,922	100
Granen en oliehoudende gewassen	13,247	157	2,900	3,045	19,348	42
Fruit	10,873	3,853	0	231	14,957	33
Groenten	5,770	101	0	5	5,875	13
Aromatische producten	13	4	0	1	18	0.0
Industriële producten	3,554	918	398	441	5,311	11.6

vincie Buenos Aires (86%). Het aantal biologische bijenkolonies stijgt sterk. De voornaamste export van biologische producten uit Argentinië van dierlijke herkomst betreft honing en rundvlees.

Coëxistentie

Wereldwijd gezien is Argentinië een belangrijke producent van genetisch gemodificeerde gewassen. De Argentijnen besteden veel aandacht aan de voorwaarden voor coëxistentie van de twee verschillende productiemethoden. Er gelden strikte maatregelen op het gebied van zaadanalyse, schoonmaak van opslagruimten en transportmiddelen en analyse van eindproducten. De Nationale Commissie voor Biotechnologie heeft 'bufferzones' vastgesteld om de bescherming van de biologische productie te kunnen garanderen (800 meter voor katoen, 250 meter voor maïs en 20 meter voor soja). De biologische producenten moeten deze buffers geheel op eigen grond realiseren. Tot op heden is het nog niet voorgekomen dat internationaal verhandelde partijen werden afgewezen.

Buitenlandse handel

De interne markt is van weinig betekenis; meer dan 85% van de biologische productie is bestemd voor de buitenlandse markt. Het exportvolume stijgt jaar na jaar. In 1999 bedroeg de export 26.000 ton, in 2000 zo'n 35.000 ton en in 2003 was dat 46.000 ton. Granen en oliehoudende gewassen beslaan 42% van het exportvolume, fruit 33%, indus-

triële gewassen 11,6% en tuinbouwproducten en groenten ongeveer 13%. De Europese Unie is de belangrijkste bestemming voor de Argentijnse biologische producten. Argentinië was één van de eerste landen in Latijns-Amerika die de bevoegdheid kregen organische producten naar de EU te exporteren. Duitsland is met 26% de grootste afnemer, Nederland neemt met 23% de tweede plaats in. De belangrijkste exportproducten naar Nederland zijn zonnebloemolie, maïs en peren. De producten worden belast met een exporthoef van 5%.

Naar verwachting zullen de nog niet gepubliceerde exportcijfers over het jaar 2004 geen toename vertonen in vergelijking met het voorgaande jaar.

Certificering en controle

De Nationale Dienst voor Gezondheid en Voedselkwaliteit (SENASA), onderdeel van het Secretariaat voor Landbouw, Veeteelt, Visserij en Voedingsmiddelen, is de officiële instantie die de controle van kwaliteit in de biologische sector bewaakt. Argentinië was het eerste land in Zuid-Amerika dat officiële normen

ontwikkelde voor biologische productie. Sinds 1992 beschikt het land over wetgeving voor de plantaardige biologische productie en sinds 1993 over wetgeving voor de biologische productie van dierlijke herkomst. De certificering van biologische productiesystemen wordt uitgevoerd door onafhankelijke bureaus die bevoegd zijn verklaard door SENASA. Naast de eigen controle en certificering moeten de Argentijnen ook steeds meer rekening houden met andere certificeringen, zoals HACCP, Eurep-Gap en GMP. De volgende vier bureaus zijn bevoegd tot het certificeren van organische producten voor de export naar de Europese Unie:

1. Argencert S.R.L. (www.argencert.com.ar)
2. Organización Internacional Agropecuaria (www.oia.com.ar)
3. Letis S.A. (www.biocertificacion.com.ar)
4. Food Safety, Seguridad Alimentaria (www.foodsafety.com.ar)

De in dit artikel aangehaalde gegevens zijn afkomstig van de Nationale Dienst voor Gezondheid en Voedselkwaliteit (SENASA) en gebaseerd op de informatie verschaft door de certificerende bureaus.

Websites (Spaanstalig)

SAGPyA	Secretaría de Agricultura, Ganadería, Pesca y Alimentos	www.sagpy.gov.ar
SENASA	Servicio Nacional de Sanidad y Calidad Agroalimentaria	www.senasa.gov.ar
CAPOC	Cámara Argentina de productores Orgánicos Certificados	www.capoc.com.ar
MAPO	Movimiento Orgánico Argentino	www.mapo.org.ar
CACER	Cámara de Certificadoras de Alimentos, Productos Organicos y Afines	www.cacer.org.ar

Cultuuromslag in Suriname doet kansen in de agrosector stijgen

Suriname heeft een tropisch regenklimaat met grote luchtvochtigheid en een temperatuur van 23 tot 33°C. Bovendien is er ruimte in overvloed, zowel fysiek als qua regelgeving. Dat biedt landbouw en visserij kansen te over. Helaas zijn er ook nog veel bedreigingen, zoals de intensieve betrokkenheid van een inefficiënte overheid bij de primaire productie, het slechte investeringsklimaat en de beperkte wil van ondernemers om samen te werken. Gesteund door Nederland werkt Suriname aan een cultuuromslag.

De in economisch opzicht belangrijke landbouw speelt zich af op de relatief vruchtbare klei en de zandruggen van de kustvlakte. Belangrijkste subsectoren zijn de rijst-, bananen- en citrusteelt. Op kleinere schaal spelen de sierteelt, diverse groente- en fruitsoorten en veehouderij een rol. Het Surinaamse kustwater staat onder invloed van de Amazone en levert met de uitgebreide moerassen een ideale kraamkamer voor rijke visbestanden. Grote garnalen vormen de belangrijkste inkomstenbron in de visserij, maar het Surinaamse kustwater is ook rijk aan omvangrijke bestanden diepzeevissen.

Van participatie naar stimulatie

Bij de hervatting van de ontwikkelingssamenwerking in 2000 kwamen Den Haag en Paramaribo overeen dat de beschikbare middelen vooral zullen worden ingezet in zes sectoren. De agrosector is één van deze sectoren. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is intensief betrokken geweest bij het opstellen van het Agrarisch Sector Plan (ASP), dat inmiddels is goedgekeurd door de Surinaamse regering en getekend door de ministers Van Ardenne en Ragoebarsingh.

Pijlers van het ASP zijn kennis en ontwikkeling van de private sector. Binnen deze voor Suriname volstrekt nieuwe benadering participeert de overheid niet langer zelf in de primaire productie. De overheid zorgt voor de noodzake-

lijke randvoorwaarden en stimuleert en faciliteert private initiatieven die passen binnen de ontwikkelingsvisie. Hoe de Surinaamse regering deze rol precies invult, moet de komende tijd duidelijk worden. Zeker is dat de nadruk wordt gelegd op het creëren van toegevoegde waarde bij de verwerking van landbouw- en visserijproducten. Het voldoen aan internationale standaarden, bijvoorbeeld op het gebied van voedselveiligheid, staat hierbij hoog op de agenda.

Een praktijkvoorbeeld

De directie Industrie en Handel van het ministerie van LNV werkt nauw samen met de Eco-

nomische Voorlichtingsdienst (EVD) bij het inzetten van de instrumenten Programma Economische Samenwerking Projecten (PESP) en Programma Samenwerking Opkomende Markten (PSOM). Zo ook in Suriname, waar het Nederlandse ministerie van LNV een formeel samenwerkingsverband heeft met het Surinaamse ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV). Een recent voorbeeld van een succesvolle ontwikkeling op dit gebied is het nieuwe melkveehouderijbedrijf van de Nederlandse ondernemer Leen van der Pols. Zowel bij de advisering aan de EVD over het PESP-voorstel als wat betreft de ondersteuning bij onder meer het vinden van een geschikte loca-

‘Samenwerking overheden creëert kansen’

Interessante websites

www.sbsso.nl	Suriname Business Support Office
www.evd.nl	Economische Voorlichtingsdienst
www.surinameportal.com	Alles over zakendoen in Suriname
www.suribusiness.com/surnedkvk.html	Surinaams-Nederlandse Kamer van Koophandel
www.minbuza.nl	Algemene landeninformatie
www.cq-link.sr/nedamb	Nederlandse Ambassade in Paramaribo
www.fawaka.com	Specifieke informatie over Suriname

tie, is de samenwerking tussen LNV en LVV succesvol geweest. Het PESP-voorstel werd na enkele aanpassingen halverwege het jaar 2001 voorgelegd aan de beoordelingscommissie en goedgekeurd. Het eindresultaat van de (haalbaarheids)studie werd in 2003 opgeleverd en was positief.

Op basis van de grondige PESP-studie, waar een 'bankable report' onderdeel van uitmaakte, heeft de ondernemer in samenwerking met drie Surinaamse banken de financiering rond gekregen. Het circa 500 ha tellende terrein zo'n 80 km ten westen van Paramaribo is aangekocht, de bouw is begonnen en begin 2005 is de eerste groep van 150 koeien uit de Dominicaanse Republiek in Suriname gearriveerd. Van deze eerste koeien ligt een deel al voor op het productieschema, waardoor 6000 kg op jaarbasis haalbaar lijkt. De koeien bevinden zich in een moderne melkstal, voorzien van Nederlandse apparatuur. Het ruwvoer bestaat voornamelijk uit Parwagras en wordt aangevuld met maïs en tarwe. In de toekomst zal de bijgift van krachtvoer gedeeltelijk worden vervangen door lokale eiwitten, waaronder soja. De melk wordt dagelijks geleverd aan de Melkcentrale van Paramaribo.

Eén loket voor Suriname

Het bureau Suriname bij de directie Industrie en Handel van LNV is ingesteld als loket voor zowel geïnteresseerde bedrijven als de Surinaamse overheid en LNV-directies en -diensten. Het ondersteunt ontwikkelingsvragen, adviseert waar nodig over haalbaarheidsstudies en brengt actief geïnteresseerde partijen met elkaar in contact. Veel bedrijven hebben de weg naar het loket inmiddels gevonden. Het bureau is gevestigd in het hoofdgebouw van het ministerie aan de Bezuidenhoutseweg 73, postbus 20401, 2500 EK Den Haag. Contactpersoon is de heer dr. R.A. Bosch, telefoon 070-3785224, e-mail: r.a.bosch@minlnv.nl.

Chinese melkveehouderijkolom kent gunstig investeringsklimaat

Nergens ter wereld groeit de zuivelsector sneller dan in China. China produceert op dit moment zo'n 16 miljoen ton aan zuivelproducten. Deze productie is de afgelopen jaren met ruim 20% per jaar gegroeid. De verwachting is dat de productie de komende tien jaar met 9 miljoen ton verder zal groeien.

De Chinese overheid stimuleert zowel consumptie als productie. De consumptie per hoofd ligt nu nog gemiddeld rond de 10 kilo per persoon. In de stad is de consumptie iets hoger en op het platteland iets lager. Een verdubbeling van de consumptie per hoofd zou internationaal gezien niet eens zo veel voorstellen, maar in het bevolkingsrijkste land ter wereld tot een enorme toename van de vraag leiden.

Investeringsklimaat

Ondanks deze enorme groei hebben buitenlandse zuivelondernemingen grote moeite met het opzetten van een winstgevende onderneming in China. Afgezien van Nestlé en in mindere mate Danone en Fronterra trekken buitenlandse spelers zich terug uit China of besluiten voorlopig niet te investeren in deze enorme groeiemarkt. De grote Chinese spelers zoals Mengniu, Yili en Bright Dairy beheersen de markt. Zij hebben door beursgang en steun door centrale en lokale autoriteiten veel financiële middelen om de melk duur aan te kopen en ondersteund door veel reclame goedkoop in de markt te zetten. De melk in de supermarkt is soms goedkoper dan flesjes water! In dit klimaat is het welhaast onmogelijk nog een redelijke marge te maken op de verkoop van zuivel. Maar door

het relatieve tekort aan melk op boerderijniveau vinden wel veel investeringen plaats in de melkveehouderijkolom in China. Juist hierom is vijf jaar geleden het Chinees-Nederlands demonstratiebedrijf Siddair in de provincie Henan opgezet.

Toegang via demonstratieproject

In de vijf jaar dat het melkveedemonstratieproject onder Nederlandse leiding actief is geweest, hebben Chinese *decisionmakers* van hoog tot laag kennis kunnen nemen van de Nederlandse melkveehouderijkolom. In drie verschillende demonstratiestallen waren interessante onderdelen voor elk ontwikkelingsniveau te zien. Vooral op het gebied van management, voer, veterinaire medicijnen en stalsystemen heeft het project zijn toegevoegde waarde voor de Chinezen bewezen. De Chinese melkveehouderij heeft ook kunnen leren van bijvoorbeeld een relatief nieuw begrip als koecomfort. Via het project heeft een groot aantal Nederlandse bedrijven dat actief is in de melkveehouderijkolom, een prima entree op de Chinese markt kunnen maken.

Ambitieuze plannen

In april 2004 is het project overgedragen aan de Chinese *counterparts*. Nog steeds echter

‘Melk is soms goedkoper dan water!’

Laurentien, het eerstgeboren kalf op Siddair

gebruiken Nederlandse bedrijven het project om hun producten grotere bekendheid te geven in de Chinese markt en is Nederland nauw bij het project betrokken. Henan, de belangrijkste veehouderijprovincie van China, is vooral gericht op varkens, vleesvee en pluimvee. Het is van oudsher niet de provincie waar de grootste activiteit van melkveehouderij plaatsvond, maar deze sector ontwikkelt zich nu snel. In de provincie, die vijf keer het oppervlak van Nederland beslaat, wonen 100 miljoen mensen. Henan is momenteel de snelst groeiende provincie in Midden-China en heeft ambitieuze plannen om langs de Gele Rivier de zogenoemde *Green Belt production and demonstration* base op te zetten. Midden in deze groene belt, waar men 300.000 koeien wil gaan melken, langs de Gele Rivier (250.000 ha) ligt het Siddair-project. Nog steeds trekt het project elk jaar meer bezoekers.

Export van dierlijk uitgangsmateriaal

Tot nu toe is het vanwege BSE-beperkingen niet mogelijk levend vee en rundersperma te leveren voor het Siddair-project en voor de rest van China. Daar lijkt nu verandering in te

gaan komen. Juist doordat Canada en de VS óók te maken hebben gekregen met BSE, heeft China de deur voorzichtig opengezet voor de invoer van rundersperma en embryo's vanuit 'BSE-landen'. Op dit moment wordt onderhandeld met de Chinese overheid om een protocol af te sluiten die de export van Nederlands rundersperma naar China later dit jaar mogelijk moet maken.

Wereldbank Project

De Wereldbank heeft de verdere ontwikkeling van de melkproductie in China geïdentificeerd als een goede mogelijkheid om het inkomen van de veelal arme boeren te verhogen. Samen met de noordelijke provincie Heilongjiang zet de Wereldbank daarom een groot project op voor de melkveehouderijkolom. Voor bijna 100 miljoen US\$ wordt de melkveehouderijkolom gestimuleerd door demonstratiebedrijven, *dairy villages* en de aankoop van rundersperma en levend vee. Meer informatie is te vinden via de website van het Wereldbankkantoor in Peking www.worldbank.org.cn. Het ministerie van LNV is hier vanaf een vroeg stadium bij betrokken en tracht zo veel mogelijk Neder-

landse bedrijven goed te positioneren bij de uiteindelijke levering van kennis en technologie. Juist het feit dat Nederland ervaring heeft met het opzetten van een demonstratiebedrijf, heeft voor een goede entree gezorgd. Eind vorig jaar is een delegatie van het projectmanagementoffice van Heilongjiang een aantal dagen bij Siddair te gast geweest om te leren van de ervaringen daar.

Contacten leggen

Naast de doorlopende activiteiten van Siddair zal een belangrijk onderdeel van de positionering van de Nederlandse melkveehouderijkolom in China dit najaar plaatsvinden. Van 5 tot 7 september wordt de belangrijkste *dairy*-beurs van China gehouden in Dalian (www.dairyexpo.com). LNV streeft ernaar daar een passende vertegenwoordiging namens Nederland neer te zetten. Aansluitend zou een delegatie van onder meer vertegenwoordigers van bedrijven Henan en Heilongjiang kunnen bezoeken om via seminars en handelscontactbijeenkomsten hun bedrijven te promoten. Bedrijven die hier interesse in hebben, kunnen contact opnemen met het LNV-bureau in Peking.

Link bekeken Fundación Invertir Argentina

Buitenlandse bedrijven die overwegen te investeren in Argentinië, kunnen diverse sites raadplegen. De belangrijkste Argentijnse organisatie is de Fundación Invertir Argentina (FIA). Zowel de overheid als het bedrijfsleven participeren in deze organisatie. Doelstelling van de FIA is het bevorderen van investeringen en het helpen van buitenlandse bedrijven die zaken in Argentinië willen doen. De site www.invertir.com biedt basisinformatie over het uitgestrekte land op het gebied van onder meer economie, financiën, onderwijs, wetgeving en consulting services. In het Engels is van Amerikaanse bronnen en databases afkomstige informatie opgenomen. Informatie van Argentijnse overheden en overkoepelende organisaties is in het Spaans.

Er zijn links naar het ministerie van Landbouw www.sagpya.mecon.gov.ar/, het ministerie van Economie www.mecon.gov.ar/ en de Centrale Bank www.bcra.gov.ar/. Natuurlijk kunt u ook altijd terecht bij de Landbouwraad, Nederlandse Ambassade Buenos Aires, www.embajadaholanda.int.ar/.

Korte berichten uit het buitenland

Afrika

TANZANIA

LNV-raad Nairobi

> Oprichting bond

Eastern and Southern Africa Dairy Bond opgericht

Onlangs is de Eastern and Southern Africa Dairy Association (ESADA)

opgericht. Doelstelling van ESADA is de productie van gezondheidsproducten te ondersteunen, kwaliteitsborging via keurmerken te stimuleren in de regio Oost-Afrika. De organisatie zal tevens deelnemen aan discussies over duurzame oplossingen met betrekking tot interregionale handelsgeschillen

om zodoende de internationale handel te bevorderen en handelsbarrières te slechten. De bond zal zuivelbedrijven en zuivelverwerkende ondernemingen helpen hun hoogwaardige zuivelproducten binnen en buiten Oost-Afrika aan de man te brengen. De Tanzaniaanse bond voor melkverwerkers (Tanza-

nia Milk Processors Association) schat de huidige Tanzaniaanse melkproductie op zo'n 1,4 miljard liter per jaar. Momenteel bedraagt de melkconsumptie per hoofd van de bevolking 34 liter. Men verwacht dat dit zal oplopen tot 40 liter per jaar.

Korte berichten uit het buitenland

Amerika

ARGENTINIË

LNV-raad Buenos Aires

> Export

Agrarische export in 2004

Na een diepe economische crisis nam de Argentijnse agrarische export in 2003 toe met 14%. Ook in 2004 bedroeg de groei 14%. In 2004 is voor US\$ 18,8 miljard (55% van de totale export) aan agrarische producten geëxporteerd. De groei is het grootst bij de verwerkte producten (US\$ 12 miljard). De vlessector gaf een opmerkelijke groei te zien (van US\$ 735 miljoen in 2003 naar US\$ 1.229 miljoen in 2004); ook

de zuivelsector scoorde goed (van praktisch het nulniveau in 2003 naar US\$ 245 miljoen in 2004). De belangrijkste drie Argentijnse exportbestemmingen voor agrarische producten zijn: China (US\$ 900 miljoen), Nederland (US\$ 866 miljoen) en Spanje (US\$ 841 miljoen). Bij de export naar Nederland zijn soja(producten) en zonnebloemolie verreweg het belangrijkste. De agrarische handel tussen Nederland en Argentinië is eenrichtingsverkeer. De Nederlandse agrarische export naar Argentinië ligt op een niveau van 1 à 2% van de Argentijnse export naar Nederland.

BRAZILIË

LNV-raad Brasilia

> Nestsystemen pluimvee

Automatische nestsystemen van Nederlandse makelij

Sadia, één van de grootste Braziliaanse producenten van vlees en vleesproducten, heeft een contract afgesloten met het Nederlandse bedrijf Vencomatic. Dit Nederlandse bedrijf zal in alle pluimveebedrijven van Sadia automatische nestsystemen installeren. Over drie jaar zullen 3 miljoen vleeskippen gehuisvest zijn in deze nestsystemen. Aan het definitieve besluit is een periode van zeven jaar uitgebreid onderzoek en testen voorafgegaan.

De geconsolideerde jaaromzet 2004 van Sadia is 7,3 miljard real (circa € 2,12 miljard). In de Brazili-

aanse kippenvleesproductie (8,2 miljoen ton) heeft Sadia een markt-aandeel van 14%. Van de Braziliaanse export van kippenvlees(producten) heeft het bedrijf een exportmarktaandeel van 25%.

MEXICO

LNV-raad Mexico

> Suiker

Suikerperikelen

Mexico is één van de grootste suikerproducenten van de wereld. Na een tegenvallende productie in 2003 moest het land voor de eerste keer in tien jaar suiker invoeren. Toen in 2004 weer import nodig was, werd een invoerquotum vastgesteld van bijna 123.500 ton. De voedselindustrie stond hier positief tegenover, omdat de mogelijkheid om over te gaan op andere zoetstoffen wordt beperkt door een belasting van 20% op fris(suiker)dranken met maïssiroop met een hoog fructosegehalte (HFCS). Lokale maïsproducenten hadden gehoopt dat de regering frisdrankproducenten zou aanmoedigen om lokaal vervaardigde HFCS te gebruiken door verlaging van de belasting op het gebruik daarvan. De belasting op frisdranken,

gezoekt met HFCS, was eerder al oorzaak van een handelsdispuut met de VS. De VS heeft Mexico in het verleden overspoeld met HFCS, terwijl de VS tegelijkertijd de import van Mexicaanse suiker tot een absoluut minimum beperkten. Tegenstanders van de belastingheffing claimen dat dit de nationale suikermarkt uit balans heeft gebracht en hogere suikerprijzen tot gevolg heeft gehad. De Mexicaanse suikerprijzen zijn sinds 2001 met meer dan 40% gestegen, maar de productie is nog niet toegenomen. De officiële import is onvoldoende om in de vraag te voorzien. Het tekort wordt nu door zeer vindingrijke smokkelaars aangevuld. De hoge suikerprijzen hebben geleid tot fabriekssluitingen en ontslagen in de zoetwaren- en chocolade-industrie. Zo betekenen de hoge suikerprijzen dat de Mexicaanse chocoladeproducenten niet kunnen concurreren op de internationale markt.

VERENIGDE STATEN

LNV-raad Washington

> **Dieridentificatiesysteem | Zalm | Biobrandstof | Voedselveiligheid | Biologische producten**

NAIS-website met dieridentificatie- en registratiesysteem

De veterinaire en fytosanitaire dienst (APHIS) van het ministerie van Landbouw (USDA) heeft een nieuwe website gelanceerd, die geheel gericht is op informatieverstrekking over het dieridentificatie- en registratiesysteem (NAIS). NAIS heeft als doel binnen 48 uur informatie te verschaffen over de identiteit van alle dieren en locaties die mogelijk in contact zijn gekomen

met een besmettelijke dierziekte. De NAIS-website van het USDA is: www.usda.gov/nais.

Kwaliteitsprogramma gekweekte zalm

Het Food Marketing Institute (FMI), een overkoepelende belangenorganisatie voor de Amerikaanse detailhandel, en Salmon of the Americas (SOTA) hebben eind februari aangekondigd een uitgebreid certificeringprogramma te gaan ontwikkelen voor gekweekte zalm. Het nieuwe programma zal worden uitgevoerd onder toezicht van het Safe Quality Food (SQF) certificeringprogramma van de FMI. Deskundigen uit Chili, Canada en de VS nemen deel aan het programma. Het project is gebaseerd op een risicoanalyse van elke fase in de aanvoerketen van zalm. Kritieke fasen in de productie zullen worden geïdentificeerd en gecontroleerd. Het streven is het project een model te laten zijn voor de productie van gekweekte zalm wereldwijd. Naast voedselveiligheids- en kwaliteitsaspecten ten aanzien van zalmproductie en -verwerking, komen ook milieu- en welzijnsaspecten voor medewerkers aan de orde in het programma.

Volgens Paul Ryan, directeur van het SQF-programma, zal het programma supermarkten en andere detailhandelaren de garantie bieden dat zalm, afkomstig van gecertificeerde SQF-leveranciers, op verantwoorde wijze geproduceerd is door SOTA-leden. Meer informatie over het programma is beschikbaar via de website van het Safe Quality Food Institute: <http://sqfi.com>.

Studie toekomst biobrandstof

Uit een rapport van het Natural Resources Defense Council blijkt dat de VS door de uitvoering van een ambitieus plan voor de ontwikkeling van biobrandstoffen in 2050 het equivalent kunnen produceren van 7,9 miljoen vaten olie per dag. De VS importeren nu dagelijks zo'n 10 miljoen vaten olie. Het rapport 'Growing Energy: How Biofuels Can Help End America's Oil Dependence' is beschikbaar via de website: www.bio.org/ind/GrowingEnergy.pdf.

Voedselveiligheidsinstanties

De onderzoekstak van het Amerikaanse Congres (GAO) heeft een onderzoek uitgevoerd naar de ervaringen van een aantal landen dat is overgegaan op één overkoepelend agentschap voor voedselveiligheid. In het rapport 'Food Safety: Experiences of Seven Countries in Consolidating their Food Safety Systems' beschrijft de GAO het consolidatieproces in Canada, Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk.

Deze landen zijn in 1999 overgegaan tot de formatie van één nieuwe, onafhankelijke overheidsinstantie voor voedselveiligheid. Ook wordt ingegaan op de nieuwe agentschappen in Duitsland, Nieuw-Zeeland en Nederland, landen die sindsdien ook begonnen zijn met dit proces. Het rapport is beschikbaar via de website van de GAO: www.gao.gov/cgi-bin/getrpt/GAO-05-212.

Stijging verkoop biologische producten

Volgens een studie van het Natural Marketing Institute (NMI) is in 2004 in de VS voor US\$ 10,9 miljard aan biologische voedingsmiddelen en dranken verkocht, een groei van 18% in vergelijking met 2003. Juist de verkoop van biologische producten onder de groep 'toegewijde consumenten van biologische producten' neemt toe, waardoor in 2004 hogere verkoopcijfers konden worden gerealiseerd. Voor meer informatie over het 'Organic Consumers Trends Report' van het NMI zie: www.nmisolutions.com.

Korte berichten uit het buitenland

Azië

INDIA

LNV-raad New Delhi

> **Flora Expo | WTO/TRIPS | BTW**

Flora Expo Bangalore 2005

De productie, consumptie en export van sierteeltproducten in India groeien snel. Veel staten in Noord-India, maar ook in de zuid-

lijke hooglanden hebben programma's om de tuinbouwsector te stimuleren. Van 1 tot 3 juli worden in Bangalore een gespecialiseerde sierteeltbeurs, diverse seminars en handelscontactbijeenkomsten georganiseerd. Flora Expo 2005 wordt mede gesponsord door de Agricultural & Processed Food Product Export Development Authority (APEDA), de National Horticulture

Board, het Department of Horticulture van Karnatka en de South Indian Floriculture Association. Een aantal buitenlandse bedrijven, waaronder ook Nederlandse, heeft zich al ingeschreven. Het Bureau van de Landbouwwaad in Delhi zal een informatiestand inrichten. Bedrijven die nadere informatie willen of informatiemateriaal beschikbaar willen stellen, kunnen met de Landbouwwaad in New Delhi contact opnemen, telefoon +91-11-24197 605 of e-mail: nde-lnv@minbuza.nl.

Invoering BTW-systeem

Op 1 april 2005 is in 21 van de in totaal 28 Indiase deelstaten een BTW-systeem ingevoerd. De vijf door oppositiepartij BJP bestuurde staten (Gujarat, Rajasthan, Madhya Pradesh, Chattisgarh en Jharkhand) en Uttar Pradesh en Tamil Nadu zien voorlopig af van invoering.

Naar verwachting zullen deze door de oppositie bestuurde zeven deelstaten het voorbeeld van de andere binnen afzienbare tijd volgen. Het nieuwe BTW-systeem vervangt het inefficiënte en uiterst gecompliceerde systeem van indirecte belastingen op deelstaatniveau. Bedoeling van de invoering van het BTW-systeem is de harmonisatie en vereenvoudiging van de verschillende indirecte belastingssystemen in de deelstaten. Daarmee wordt een belangrijke stap gezet op weg naar de totstandkoming van een daadwerkelijke interne markt in India. De nieuwe BTW betreft een belasting op 550 goederen en kent twee tarieven: 4% voor 'basic goods en inputs' en 12,5% voor de overige. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Arnold Parzer, LNV-Raad New Delhi, telefoon + 91 11 2419 7605, fax + 91 11 2419 7702 of e-mail: nde-lnv@minbuza.nl.

Nieuwe wet WTO/TRIPS

De Indiase regering heeft de nieuwe Patents Amendment Bill 2005 door het parlement gelooft. Eind vorig jaar was de regering gedwongen de wetswijziging per decreet in te voeren om te voldoen aan de in WTO/TRIPS-kader overeengekomen deadline van 31 december 2004. Om de steun van de linkse partijen te verwerven heeft de regering het oorspronkelijke wetsvoorstel op een aantal punten moeten aanpassen. Zo is onder meer de definitie van 'patentability' gewijzigd en zijn de mogelijkheden om vooraf bezwaar aan te tekenen tegen een patent ('pre-grant opposition') uitgebreid. Ook mogen Indiase producenten van geneesmiddelen waarvoor via de zogenaamde mailbox-procedure een patent is aangevraagd daarmee ook na toekenning van het patent doorgaan, mits een 'redelijke royalty' aan de patenthouder wordt betaald. De westerse farmaceutische industrie zal naar verwachting niet blij zijn met deze bepaling. De Indiase farmaceutische industrie heeft in een eerste reactie positief gereageerd op de nieuwe patentwetgeving.

Werd de verordening van december jl. grosso modo als TRIPS-conform beoordeeld, de huidige wet zal dat op onderdelen wellicht niet zijn. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Arnold Parzer, LNV-Raad New Delhi, telefoon + 91 11 2419 7605, fax + 91 11 2419 7702 of e-mail: nde-lnv@minbuza.nl.

> Mineraalwater | Varkensvlees | Additieven

Meer mineraalwater

Leidingwater in Japan is veilig en drinkbaar, maar vanwege de grote concentraties chloor niet erg lekker. Meer vanwege de toenemende interesse in de eigen gezondheid dan vanwege de smaak grijpen steeds meer Japanners naar mineraalwater. In tien jaar tijd is de markt voor mineraalwater qua volume verdrievoudigd. In 2004 werd 1,344 miljard liter mineraalwater afgezet met een waarde van € 1,08 miljard. Hoewel het consumptieniveau in Japan nog achterloopt bij dat in Europa en de VS, verwachten analisten dat de markt nog wel zal blijven groeien. Onder invloed van het toegenomen aanbod is de prijs van mineraalwater gezakt. De Japanse consument is bereid meer te betalen voor mineraalwater met toegevoegde functionele ingrediënten.

Mogelijk geen vrijwaringmaatregel varkensvlees

Voor het eerst in vijf jaar bestaat de kans dat de huidige vrijwaringmaatregel voor varkensvlees die eind maart afloopt, niet opnieuw zal worden ingesteld. Verwacht wordt dat wanneer de tarieven in april zullen zakken, de invoer van varkensvlees niet meer zal komen

boven het niveau waarop de maatregel wordt afgekondigd. Deze verwachting is onder meer gebaseerd op de sterk afgenomen binnenlandse vraag naar varkensvlees als vervanger voor rundvlees. Op dit moment wordt de voorraad geïmporteerd varkensvlees geschat op zo'n 70.000-100.000 ton. Het zogenoemde 'trigger'-niveau ligt met 307.000 ton weer 19% hoger dan vorig jaar.

Toegang additieven

Veel additieven die in de EU en/of de VS zijn toegestaan, mogen Japan niet in. In juli 2002 maakte het ministerie van Volksgezondheid, Arbeid en Welzijn een inventarisatietoelicht van 46 additieven, waarvan de toegang met prioriteit zou worden behandeld. Tot op heden zijn er van de 46 prioritair additieven pas twee toegelaten (calcium stearate, nitrous oxide). De in juli 2003 opgerichte Nationale Voedselveiligheidscommissie doet de feitelijke beoordeling, maar het ministerie is verantwoordelijk voor de aanlevering van de dossiers. Het ministerie heeft beloofd de snelheid op te voeren en de transparantie te vergroten. Tussen juli 2002 en februari 2005 zijn 20 dossiers ingediend. De capaciteit binnen het ministerie wordt uitgebreid om volgens een vastgelegd schema tussen maart 2005 en februari 2007 de resterende 26 additieven gereed te maken voor een risicobeoordeling. Als binnen de Voedselveiligheidscommissie echter geen capaciteitsvergroting plaatsvindt, treedt netto geen enkele tijdswinst op in het traject.

ZUID-KOREA LNV-raad Seoul

> Vrijhandelsakkoord

Invloed vrijhandelsakkoord tussen Zuid-Korea en Chili

Het vrijhandelsakkoord tussen Zuid-Korea en Chili is nu ongeveer een jaar van kracht. Verwacht werd dat het akkoord grote invloed zou heb-

ben op de Koreaanse landbouw, die niet zou kunnen concurreren met bepaalde Chileense producten. Uiteindelijk blijkt dit mee te vallen. De import van Chileense wijn is weliswaar omhooggeschoten met zo'n 150% tot US\$ 9 miljoen, maar daar heeft de Koreaanse landbouw niet zo'n last van. Voor Nederland is van belang dat onder invloed van een afgesproken afnemend tarief ook

de import van Chileens varkensvlees geleidelijk toeneemt. In 2004 was Chili de grootste varkensexporteur naar Zuid-Korea. Los van de concurrentiepositie met Chili hebben duizenden fruitteilers in Zuid-Korea hun productie trouwens al opgegeven en steun aangevraagd bij de overheid.

shaun@ivory.org

Korte berichten uit het buitenland

Europese Unie

BELGIË LNV-raad Brussel

> Bier | Minitomaten | Zuivel

Introductie Brahma

Biergigant InBev introduceert zijn Braziliaanse bier Brahma de komende weken in vijftien landen. België beet op 1 april het spits af. Brahma wordt na Stella Artois en Beck's het derde wereldmerk van de Belgisch-Braziliaanse biergroep. Gedurende zes maanden hebben 500 mensen aan de industriële en commerciële voorbereiding gewerkt. Brahma heeft een lage bitterheid en geen nasmaak. Dit laatste is één van de argumenten waarmee de brouwer ook vrouwelijk publiek hoopt aan te trekken. InBev richt zich met het bier vooral op de categorie 21- tot 35-jarigen. De lancering gebeurt in onder meer de VS, Canada, Rusland en diverse landen van West-Europa. Nooit eerder was er een lancering van die omvang in de biersector. De Brahma voor de Belgische markt wordt gebrouwen in het Neder-

landse Dommelen. Wereldwijd hoopt InBev tegen 2007 zo'n 1,5 miljoen hectoliter Brahma ter waarde van € 30 miljoen te verkopen.

Minitomaten doen het goed

Er ligt in België iets nieuws in de groenterekken: de Flandria Miniflavour, een tros met negen zoete minitomaatjes in de vorm van paprika's. De Belgische productie van minitomaten is de laatste jaren steeds groter en meer divers geworden. De veilingen verwachten dat ze dit jaar met eenderde zal stijgen. De laatste jaren kwamen al meer minitomaten op de markt, zoals de Flandria Ministar, de Flandria Miniprunella en de Flandria Cherry Prunella. De uitbrei-

ding van het assortiment past in de diversificatie van de Belgische tomaatensector. De Belgische productie van minitomaten bedroeg vorig jaar 1.954 ton. Voor dit jaar wordt een stijging tot 2.590 ton verwacht.

Campina scoort goed in België

Het zuivelbedrijf Campina heeft in 2004 een omzet behaald van € 3,55 miljard. In vergelijking met een jaar daarvoor moest de onderneming € 96 miljoen inleveren. Het netto-exploitatiesaldo daalde van € 34,6 naar € 17,1 miljoen. Deze resultaten zijn mede het gevolg van de prijzenslag in de Nederlandse supermarkten. Op de thuismarkt daalde de omzet van Campina met 10%. In België scoorde Campina wel goed. De verkoop van CLA-melk (dit is melk met een verhoogd gehalte aan meervoudig onverzadigde vetzuren) en de Joyvalle-producten verliep goed. De kaasspecialiteiten die in Passendale worden gemaakt, lieten een hogere omzet zien dan in 2003. Ook de boterolie en -mengsels, die in Aalter worden geproduceerd voor de industriële markt, boekten een hogere omzet.

DENEMARKEN LNV-raad Kopenhagen

> Biobrandstof | Vlees

Lobby voor verlaging brandstofheffing Bio-ethanol

De Deense landbouw lobbyt voor een lagere accijns op biobrandstof. Denemarken is één van de weinige EU-lidstaten die de brandstofheffing voor bio-ethanol nog niet hebben verlaagd. Om de EU-doel-

stelling voor het gebruik van 5,75% biobrandstof in 2009 te kunnen halen, is de huidige heffing op brandstof volgens de Deense landbouw te hoog. In Zuid-Jutland ligt momenteel een uitgewerkt plan op tafel voor ethanolproductie uit tarwe en eventueel rogge. De grondstof zou in een radius van 75 km rond de fabriek beschikbaar zijn. De fabriek zou jaarlijks 400.000 ton graan gaan verwerken tot 150.000 m³ ethanol, 120.000 ton proteïnevoeder en een hoeveelheid CO₂ voor de chemische industrie. De hiervoor noodzakelijke investering van DKK 739 miljoen (€ 98 miljoen) zou 250 banen opleveren. Volgens projectleider Peter B. Nissen van de landbouwvereniging in Zuid-Jutland zou de Duitse Sautergroep 51% van de aandelen willen hebben. Ook is er van Deense en Zweedse zijde interesse in het plan.

Invoer van vlees toegenomen

Sinds 1990 is de invoer van varkensvlees met 375%, van rundvlees met 92% en van pluimveevlees met 452% toegenomen. Iedere Deen consumeert nu per jaar gemiddeld 30 kilo geïmporteerd vlees. De invoer van de in totaal 160.000 ton vlees had in 2004 een waarde van DKK 4 miljard (€ 0,5 miljard).

ESTLAND LNV-raad Kopenhagen

> Supermarkten

Rimi Baltic bouwt citymarkets om tot hypermarkten

Rimi Baltic, joint venture van het Finse Kesko Food en het Zweedse

ICA Baltic, bouwt onder zijn eigen naam de zogenoemde citymarkets om tot hypermarkten. In de drie Baltische landen heeft Rimi Baltic nu 164 winkels, 21 hypermarkten, 68 supermarkten en 75 discountwinkels met in totaal meer dan 8.000 werknemers.

ITALIË LNV-raad Rome

> Vlees

Sancties bij overtreden regels dierlijk afval

Italië heeft bij wet sancties vastgelegd op overtredingen van de Europese Verordening inzake dierlijke bijproducten. Een aantal van deze sancties is van belang in verband met de handel tussen Nederland en Italië. Afhankelijk van onder meer de aard van de overtreding variëren de boetes van € 1.000 tot € 70.000. Overtreding van de regels met betrekking tot het in de handel brengen van verwerkte dierlijke eiwitten voor bijvoorbeeld de productie van diervoeder, kan bestraft worden met een boete van € 2.000 tot € 28.000. De boetes op overtredingen bij het in de handel brengen van deze eiwitten in petfood lopen uiteen van € 3.000 tot € 28.000 en in vlees uit andere lidstaten van € 6.000 tot € 45.000.

NEDERLAND

> Vakbeurs | Logistiek | Biologische bloemen | Export

AGF TOTAAL ontmoetings- plaats voor de hele AGF bedrijfsketen!

Van 12 tot en met 14 september wordt de jaarlijkse internationale vakbeurs voor aardappelen, groenten en fruit, AGF TOTAAL 2005, gehouden in Ahoy, Rotterdam. Voor het eerst zal de vakbeurs AGF Detail worden geïntegreerd in het beursaanbod. Ook worden aan de beurs bedrijven uit het marktsegment tuinbouw toegevoegd. Op de beursvloer vertalen deze vernieu-

wingen zich in een heldere indeling. Eén hal zal specifiek toegerust worden voor de AGF-inkopers van supermarkten, catering en diverse topkoks. De overige hallen zijn gevuld met importeurs, exporteurs, producenten en toeleveranciers. Met de toevoeging van de detailhandelsbeurs AGF Detail en het marktsegment tuinbouw, wordt AGF TOTAAL het enige trefpunt in Europa voor de gehele nationale en internationale AGF-keten. Meer informatie over de beurs is te vinden op www.agf totaal.nl.

Logistieke feiten en cijfers op een rij

Nederland Distributieland (NDL) publiceerde onlangs 'De logistieke kracht van Nederland 2005'. Het boekje geeft inzicht in de essentiële rol die logistiek speelt bij het herstel van het groeivermogen van de Nederlandse economie en de verbetering van de Nederlandse concurrentiepositie. Het boekje geeft een handzaam overzicht van objectieve, overzichtelijke en toetsbare feiten en cijfers, die zijn verzameld door de businessunit Mobiliteit & Logistiek van TNO Ruimte & Infrastructuur. 'De logistieke kracht van Nederland 2005' kan op de website van NDL worden ingezien: www.ndl.nl/files_content/pdf/NDL-kengetallen2005.pdf.

Shell verkoopt biologische bloemen

Shell is vorig jaar gestart met de verkoop van biologische bloemen bij 160 pompstations. Wegens succes zal de verkoop dit jaar verder worden uitgebreid. Shell is één van de negentien bedrijven en organisaties die deelnemen aan het project Bio Flora. Andere deelnemers zijn onder meer de Natuurvoeding Winkel Organisatie, Intratuin en diverse supermarktketens. Bio Flora is een initiatief van Stichting Natuur & Milieu en bloemengroothandel Florganic. Het project richt zich op de ontwikkeling van de markt voor biologische bloemen en valt onder de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw van het ministerie van LNV.

Bert Bruning van Atradius overhandigt het rapport 'Trends in Export 2005' aan de heer Zwartz van de Dutch Trade Board (midden). Frank Hauwert, voorzitter van Fenedex, kijkt toe.

Optimisme bij exporteurs

Uit het door kredietverzekeraar Atradius en exportorganisatie Fenedex uitgevoerde onderzoek 'Trends in Export 2005' blijkt dat Nederlandse exporteurs weer optimistisch zijn! Ze verwachten dat de exportomzet dit jaar met gemiddeld 10% toeneemt ten opzichte van 2004. Dit is de hoogste groeiverwachting sinds 2000 (12%) en is aanzienlijk hoger dan vorig jaar, toen ondernemers een bescheiden 2,9% exportgroei verwachtten. De grootste groei wordt verwacht naar traditionele exportmarkten zoals Spanje en Rusland. China is de belangrijkste nieuwe exportbestemming; bijna 30% van de ondernemers verwacht in 2005 hier naartoe te gaan exporteren. Het volledige rapport is in te zien op de website van Atradius: www.atrarius.nl.

PORTUGAL LNV-raad Madrid

> Nieuwe regering | Visserij | Landbouw

Nieuwe ministersploeg geïnstalleerd

Op 12 maart is de nieuwe (socialistische) ministersploeg geïnstalleerd. Jaime de Jesus Lopes Silva is de minister van Landbouw, Plattelandsontwikkeling en Visserij. Hij is afgestudeerd in economie en is onder meer adviseur van de Portugese Permanente Vertegenwoordiging in Brussel (2001/2002) en woordvoerder van het Comité Special d'Agriculture (CSA) geweest. Daarnaast heeft Silva deelgenomen aan de onderhandelingen en de implementatie van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in Portugal tussen 1977 en 1994. Hij is politiek ongebonden en wordt in de sector gezien als een goede keuze. De nieuwe minister van Milieu, Ruimtelijke Ordening en Regionale Ontwikkeling is Francisco Nunes Correia. Hij was tot 12 maart

hoogleraar Kwantitatief Waterbeheer en Milieu aan de Technische Universiteit van Lissabon en voorzitter van het Nationale Laboratorium voor Civiele Techniek (LNEC). Hij was midden jaren negentig verantwoordelijk voor de voorbereiding van het Nationale Milieuplan. Ook hij is geen lid van een politieke partij en heeft een goede reputatie als expert, ook bij de milieubeweging.

De nieuwe staatssecretarissen zijn: Luis Vieira, Landbouw en Visserij; Rui Nobre Gonçalves, Regionale Ontwikkeling en Bosbouw; Humberto Rosa, Milieu; João Ferrão, Ruimtelijke Ordening en Steden; Rui Baleiras, Regionale Ontwikkeling.

Prioriteiten visserijgebied

De recent aangetreden regering heeft op visserijgebied de volgende prioriteiten vastgesteld:

- biologisch duurzame en economisch rendabele visserij;
- wetenschappelijk onderzoek op het gebied van visserij en zee;

- vaststelling van beschermde zeegebieden;
- uitbreiding van kunstmatige rifgebieden;
- versterking van de kleine kustvisserij;
- diversificatie van economische activiteiten in de visserijsector;
- bevordering van de aquacultuur;
- verdediging van de nationale belangen in Brussel, in het bijzonder bij de komende onderhandelingen betreffende de financiële steun voor de jaren 2007–2013.

Aandachtspunten landbouwsector

Ook voor de landbouw heeft de nieuwe regering aandachtspunten vastgesteld. Voor de periode 2005–2009 zal de aandacht gericht zijn op de verbetering van kwaliteit en voedselveiligheid van de producten en de wijze van produceren. Daarnaast zal het accent liggen op de vergroting van de concurrentiekracht en dan vooral op het gebied van de export in de voedingsindustrie en de bosbouw (kurk, hout, papierpulp, wijn, olijfolie, groenten, extensieve veehouderij en traditionele kwaliteitsproducten). Om de 'nieuwe concurrentiekracht' te kunnen waarmaken, wil de regering een Nationaal Plan voor Landbouw en Regionale Ontwikkeling opstellen met vermelding van de financiële steun voor de jaren 2007-2013. In dit plan zullen de volgende aandachtspunten worden opgenomen:

- verbetering van de concurrentiepositie en het milieu en het beheer en de verbetering van de kwaliteit van leven in regionale gebieden;
- oprichting van een 'grondbank', waarnaar alle landbouwgrond die nu in handen van de staat is, zal worden overgeheveld om vervolgens verpacht te worden aan jonge boeren;
- oprichting van een Nationaal Kwaliteitssysteem, dat zal worden toegepast op landbouwproducten en voedingsmiddelen;
- uitvoering van een Nationaal Plan voor de Bosbouwontwikkeling, waarbij voorrang wordt gegeven aan het planten van

boomsoorten die zich beter kunnen aanpassen aan de grond en het klimaat en beter bestand zijn tegen bosbranden;

- stimulering van de productie van biomateriaal, het gebruik van biomassa en de biologische landbouw;
- systematisch gebruik van milieumaatregelen en dan vooral in de Natura 2000-gebieden.

SPANJE

LNV-raad Madrid

> Visconsumptie | Transgene gewassen | Landbouwexport | Landbouwmachines

Geen transgene gewassen op de Canarische Eilanden

De vereniging van landbouwers en veehouders van de Canarische eilanden heeft de gewestelijke regering gevraagd ervoor te zorgen dat op de eilanden nooit transgene gewassen zullen worden verbouwd.

Daling uitvoer groenten en fruit

Volgens gegevens van FEPEX (de organisatie van producenten en exporteurs) is de totale uitvoer van groenten en fruit in het jaar 2004 gedaald met 3,7% in waarde en 0,2% in hoeveelheid ten opzichte van 2003. De export van groenten liet een waardedaling van 2%, maar een volumestijging van 4% zien. De export van fruit daalde met 5% in waarde en met 3,4% in volume. De belangrijkste uitvoermarkten bleven Duitsland (24%), Frankrijk (21%) en het Verenigd Koninkrijk (15%). FEPEX roept op tot innovatieve maatregelen, meer onderzoek en kwaliteitsverbetering om weer competitief te worden. De oorzaak van de daling wordt vooral gezocht in de toenemende Marokkaanse productie.

Stijgende verkoop landbouwmachines

Mede dankzij de subsidie die voor de aanschaf van nieuwe tractoren wordt gegeven, stijgt de verkoop van tractoren langzaam. Zo werden in 2004 bijna 19.881 meer tractoren

Stijgende visconsumptie

De Spaanse consument stond al bekend als groot viseter.

Maar in 2004 is de consumptie nog verder omhooggegaan van 24,99 kilo tot 25,48 kilo per persoon. Per kilo betaalde de Spaanse consument daar 4% meer voor dan in 2003.

verkocht dan in 2003, een stijging van 4,3%. Marktleiders zijn John Deere (32%), New Holland (19%) en Agco (11%). Maar ook overige landbouwmachines worden beter verkocht. De verkoop van grondbewerkers steeg met 13%, van verwerkingsmachines met 7,6% en van zaai-/plantmachines met 4,4%.

VERENIGD KONINKRIJK

LNV-raad Londen

> Administratie | Sausages | Biodiesel

'Red tape blitz' naar Nederlands model

Minister Gordon Brown van Financiën zal de aanbevelingen overnemen van het rapport van de Better Regulation Task Force en van een studie naar de administratieve lasten van Philip Hampton, de voorzitter van de Raad van Commissarissen van Sainsbury's. Volgens de commissie van de Better Regulation Task Force kan de economie op middellange termijn met £ 16 miljard (€ 23 miljard) groeien door het consequent toepassen van de Nederlandse aanpak, die is gericht op beperking van de administratieve lasten. De studie van Hampton toont aan dat het Britse bedrijfsleven door een op risicoanalyse gebaseerd inspectiesysteem met één miljoen inspecties (33%) per jaar minder toe kan. Verdere winst kan geboekt worden door het stroomlijnen van de inspectiewerkzaamheden en het terugbrengen van het aantal inspectieorganen.

De overname van de aanbevelingen zal resulteren in een 'red tape blitz'. Deze moet bijdragen aan een

beter ondernemingsklimaat in het Verenigd Koninkrijk. Een dergelijk klimaat is volgens Brown noodzakelijk om op langere termijn de concurrentie uit landen als China en India aan te kunnen. Om het zogenoemde gold-plating (het met meer regels aankleden van implementatieregelingen van EU-wetgeving) te voorkomen, heeft minister Straw van Buitenlandse Zaken nieuwe richtlijnen aangekondigd.

Muziek in worstjes

Worstjes (sausages), een onmisbaar onderdeel van het traditionele Britse cooked breakfast, lijken in een nieuwe levensfase beland. Het afgelopen jaar steeg de omzet met 4,6% naar een consumptie van ruim 18.700 ton, met een waarde van bijna £ 500 miljoen (ruim € 740 miljoen). Standaardworstjes nemen het grootste deel van de markt voor hun

rekening, maar de echte omzetgroei zit in worstjes met de toegevoegde waarde van een groter vleesaandeel (80%). Ongeveer 60% van deze markt wordt beheerst door eigen merken van de supermarkten. Marktleidend zijn de merken Richmond en Wall's van Kerry Foods (ongeveer 25% marktaandeel). Het zoutgehalte van deze worstjes is met 10% verlaagd en zal dit jaar met nog eens 10% verder worden verlaagd. Ook vindt innovatie op de worstjesmarkt plaats. Zo werkt de

fabrikant van Manor Borne samen met Heinz, de grootste producent van witte bonen in tomatensaus, dat een mengproduct op de markt brengt met 50% minder vet dan standaardworstjes.

Grootste biodieselabriek van Europa

Biofuels Corporation zegt de financiering rond te hebben voor de bouw van de grootste biodieselabriek van Europa in het Noordwest-Engelse Teesside-gebied. In deze fabriek, die £ 28 miljoen (ruim € 41 miljoen) gaat kosten, wordt van palmolie biodiesel gemaakt. Na de bekendmaking hiervan stegen de aandelen in het bedrijf met 15% in koers. Het bedrijf heeft zich verzekerd van een kapitaalinjectie van bijna £ 33 miljoen (een kleine € 50 miljoen). Sean Sutcliffe, voorzitter van de Raad van Bestuur van het bedrijf, verwacht dat de nieuwe fabriek in juli 2005 klaar is en vanaf september 2005 250.000 ton biodiesel per jaar kan gaan produceren. Volgens de voorspellingen van het bedrijf moet deze productie een winst van £ 14 miljoen (ruim € 20 miljoen) per jaar gaan opleveren. Naar verwachting zal de winst stijgen tot £ 30 miljoen (een kleine € 45 miljoen) in 2007. Petroplus, een Nederlands olieraffinagebedrijf, heeft 75.000 ton biodiesel per jaar gecontracteerd van deze fabriek. Dit zal gemengd worden met op 'normale' wijze geproduceerde diesel. Biofuels verwacht de rest van de productie op de Europese markt te kunnen afzetten. Biofuels beperkt zijn ambities niet tot het Verenigd Koninkrijk. Het bedrijf wil komen tot een keten van biodieselabrieken in Europa.

ZWITSERLAND
LNV-raad Berlijn

> Discounters

Aldi en Lidl op zoek naar vestigingsmogelijkheden

De Duitse als prijsvechters bekend staande retailers Aldi en Lidl willen zich vestigen in Zwitserland. Vooral Aldi heeft hiervoor al ver ontwik-

kelde plannen. Onder de naam Aldi Suisse wil de discounter begin 2006 het eerste filiaal openen en zich vervolgens door het hele land vestigen. De aankondiging hiervan heeft veel stof doen opwaaien. Vanwege de Zwitserse marktbescherming moeten veel producten in Zwitserland geproduceerd worden tegen hoge arbeidskosten. Hierdoor liggen de prijzen van levensmiddelen in de gevestigde Zwitserse supermarkten gemiddeld 51% hoger dan in de EU. De Zwitserse consument geeft relatief veel

geld uit aan voedingsmiddelen; de jaaromzet bedraagt € 27 miljard. Jaarlijks verdwijnt voor ten minste € 1,34 miljard aan Zwitsers geld over de grens, omdat de Zwitsers hun boodschappen in onder andere Frankrijk en Duitsland doen. De plannen van Aldi en Lidl hebben al tot acties in de Zwitserse supermarkten geleid. De twee reeds langer in Zwitserland gevestigde discounters Denner en Pick Pay hebben hun prijzen verlaagd. Ook de twee marktleiders, Migros en Coop, hebben actie ondernomen.

Migros heeft zijn budgetproductenlijn uitgebreid en Coop heeft begin 2005 een dergelijke productenlijn ingevoerd (Prix Garantie). Bovendien heeft Coop begin dit jaar ruim 500 artikelen blijvend in prijs verlaagd. Al met al schatten experts dat de prijzen in de supermarkten nog verder zullen dalen en dat Aldi Suisse ongeveer 15% goedkoper zal zijn dan de Zwitserse supermarkten. De verdere liberalisering van de handel zou wel eens van groot belang voor het succes van de discounters kunnen zijn.

Korte berichten uit het buitenland

Overig Europa

NOORWEGEN

LNV-raad Kopenhagen

> Visteelt | Visexport

Economische betekenis van de zee

Onder de titel 'De blauwe akker' heeft minister Svein Ludvigsen van Visserij en Kustaanleggenheden een rapport gepresenteerd over de

economische betekenis van de zee. Het rapport is samengesteld om het parlement te informeren en is erop gericht de rentabiliteit te vergroten, onderzoek en innovatie te bevorderen en de grondstoffen duurzaam te beheren.

Het plan is in het Noors beschikbaar via: <http://odin.dep.no/ftd/>. Gelijkijdig is een voorstel voor de nieuwe wet over visteelt gepresen-

teerd. Met deze op de toekomst gerichte wet voor de gehele visteeltsector worden binnen een duurzame ontwikkeling rentabiliteit en concurrentievermogen nagestreefd.

Visexport naar Rusland

Rusland is voor Noorwegen de grootste markt voor vis(producten) geworden. In februari exporteerde Noorwegen twee keer zo veel vis naar Rusland als naar Denemarken, waar voorheen de meeste Noorse vis naartoe ging. Volgens Edmund Mikkelsen van de Raad voor de Noorse Visexport zou de ontwikkeling het gevolg zijn van een langetermijnplanning, toename in de Russische koopkracht en verbetering van de distributielogistiek in Rusland. In januari en februari exporteerde Noorwegen voor NOK 5 miljard aan vis, 10% meer dan in dezelfde periode in 2004. Daarvan ging voor NOK 712 miljoen naar Rusland, een toename van 89%. Haring voor verwerking was het grootste product qua volume, maar ook de makreel- en zalmexport zijn toegenomen.

ROEMENIË

LNV-raad Boekarest

> Kasbloemen | Voedingsmiddelenbedrijven | MAKIS-project

Bloemenproductie onder glas

In 2004 importeerde Roemenië ruim 4.800 ton bloemen en planten, ter waarde van € 5,76 miljoen. Ten opzichte van 2003 nam de Roemeense import van bloemen en planten daarmee met 670 ton toe. Nederland, Turkije, Italië en Hongarije zijn de grootste leveranciers. Rozen en orchideeën namen het grootste deel van de import voor hun rekening. Hoewel Roemenië zelf momenteel nog geen grote producent van bloemen en planten is, zouden in de toekomst toch aanzienlijk meer bloemen en planten in kassen geteeld kunnen worden.

In 2004 werden in Roemenië op 252 ha 40 miljoen stuks bloemen in de open lucht geteeld, tegenover 33 miljoen stuks op 142 ha in 2003. De bloemenproductie onder glas omvatte vorig jaar 67 miljoen op 150 ha, terwijl de productie het jaar daarvoor 68,5 miljoen op 160 ha betrof. Tulpen, gladiolen en chrysanthen worden het meest geteeld in het open veld. In de kassen nemen anders met 67% het grootste deel voor hun rekening, gevolgd door chrysanthen (6,7%) en rozen (4,9%). Berekeringen voor 2005 tonen aan dat in de open lucht circa 96 miljoen stuks op 913 ha geteeld zullen worden. Het areaal bloemen in kassen voor dit jaar wordt geschat 60 miljoen stuks op 140 ha.

EU-regelgeving nekt voedingsmiddelenbedrijven

Onlangs hebben 399 voedingsmiddelenbedrijven in Roemenië hun productie moeten staken, omdat ze niet voldoen aan de normen van de Europese Unie. Bovendien hebben deze bedrijven ook geen maatregelen genomen om op termijn aan deze normen te voldoen. 26 Bedrijven hebben zelfs voorgoed hun deuren moeten sluiten. Van de betrokken bedrijven komen er 246 uit de roodvleessector en 146 uit de zuivelsector. De maatregel werd genomen door de National Sanitary

Veterinary and Food Safety Authority (NSVFSA) na een negen dagen durende inspectie. Laksheid en het wekken van een verkeerd beeld van implementatie van de EU-regelgeving waren de belangrijkste redenen voor de NSVFSA om tot sluiting van de desbetreffende bedrijven over te gaan.

MAKIS-project schiet boeren te hulp

De International Bank for Reconstruction & Development (IBRD) zal aan Roemenië ruim een half miljard US\$ lenen. De fondsen zullen worden verstrekt in het kader van vier overeenkomsten die onlangs zijn getekend door de Roemeense premier, Calin Popescu Tariceanu, en de directeur van de Wereldbank voor Zuid- en Centraal-Europa, Anand Seth. Met de leningen worden de volgende projecten gefinancierd: hervorming transportsector (US\$ 225 miljoen), modernisering agrarisch kennisnetwerk en informatiesystemen (MAKIS, US\$ 50 miljoen), sluiting van mijnen, natuur-

en sociale hervormingen (US\$ 120 miljoen) en hervormingen van de gezondheidssector (\$ 80 miljoen). Het MAKIS-project moet de inkomens van boeren verbeteren en duurzame plattelandoontwikkeling stimuleren. Roemeense boeren zullen worden ondersteund bij de implementatie van moderne productiemethoden en worden begeleid bij de verbetering van hun productieprocessen, waardoor de kwaliteit van de voedselketen gewaarborgd wordt. Daarnaast is het de bedoeling dat door intensieve training en ondersteuning van het Roemeense equivalent van de Voedsel- en Warenautoriteit de Europese markt vanuit Roemenië wordt voorzien van kwalitatief hoogwaardige producten. Het MAKIS-project zal hiervoor vijf nationale strategische onderzoekcentra assisteren. Zij zullen zowel op technisch als op onderzoekniveau steun ontvangen, zodat Roemenië vanaf 2007 gereed is voor de uitgebreide Europese markt.

Laatste nieuws

Ministerie van LNV en EVD organiseren sierteeltmissie naar Taiwan

De directie Industrie en Handel (I&H) organiseert in samenwerking met de EVD van 18 t/m 23 september 2005 een sierteeltmissie naar Taiwan. De missie zal zich concentreren op de ambitieuze bloemenprovincies Chuang-hwa en Tainan.

De troeven in Taiwan voor een sterke ontwikkeling van de bloemensector zijn te vinden in het gunstige klimaat, de ligging in het belangrijkste opkomende marktgebied van de wereld, de hoog ontwikkelde (bio)technologie, de toegang tot China en de handelsmentaliteit van zijn inwoners. Voor het Nederlandse bedrijfsleven liggen er kansen in de primaire productie van sierteeltproducten, in de aanlevering van hoogwaardige tuinbouwtechnologie en in kennislevering op

het gebied van veredeling, maar vooral ook marketing. Het voordeel van Nederland is dat Taiwan ons als een voorbeeldland ziet op sierteeltgebied en sterk geïnteresseerd is in samenwerking.

Aansluitend aan de missie Taiwan zal er van 24 september t/m 1 oktober 2005 een sierteeltmissie China naar Kunming (Yunnan) en Chengdu (Sichuan) worden georganiseerd door Headventure en het Nederlands Business Support Office in Kunming.

Op **dinsdag 14 juni 2005 om 13.30 uur** organiseren directie I&H en de EVD een (gratis) voorlichtingsbijeenkomst inzake de sierteeltmissie

naar Taiwan. De LNV-attaché, Jack Damen, zal daarbij een presentatie geven over de kansen en mogelijkheden voor het Nederlandse bedrijfsleven. De bijeenkomst vindt plaats in het auditorium van de EVD, Juliana van Stolberglaan 148 te Den Haag.

Voor meer informatie kunt u zich richten tot de beleidsmedewerker voor Korea en Taiwan van het ministerie van LNV, Ingrid Korving, tel: 070-3784797 of per e-mail: i.korving@minlnv.nl

Voor aanmeldingen kunt terecht bij www.internationaalondernemen.nl/activiteiten/taiwan.asp

Succes geoogst

Zuid-Afrikaanse handelsmissie boert goed

Veel contacten en contracten

In 2002 ging ze nog met bloemen langs de deur. Als ze pech had, verkocht ze niets. Als het meezat, verkocht ze genoeg om de volgende dag opnieuw te kunnen inkopen. En als ze werkelijk geluk had, bleef er zelfs wat geld over om ervan te leven. Nu vergaat het de Zuid-Afrikaanse Suraya Cassiem heel wat beter. Samen met haar broer Yosuf staat ze aan het hoofd van haar eigen onderneming AFE (African Flower Exporters). Op haar ruim 50 ha grote landbouwbedrijf in George, Zuid-Afrika, geeft ze leiding aan 40 medewerkers. Wat ze verbouwt? *Proteas* natuurlijk! Dezelfde bloemen als die waarmee ze nog niet zo lang geleden zelf deur aan deur ging om in haar onderhoud te voorzien.

Suraya is slechts één van de vele succesvoorbeelden die de afgelopen jaren zijn voortgekomen uit de in 1994 door de Zuid-Afrikaanse regering ingezette landhervormingen. Hierdoor kregen (en krijgen) 'emerging farmers' onder de noemer *Black Economic Empowerment* (BEE) de kans op eigen grond een eigen bedrijf op te zetten. Een schoolvoorbeeld van positieve discriminatie door de overheid (subsidies en vergunningen) én de *South African AGRI Academy*, die de nieuwbakken ondernemers met landbouwraad en -daad terzijde staat. De landhervormingen – met als doel de gelijkschakeling van blank en zwart – geschieden op basis van vrijwilligheid en met medewerking van vele van de oorspronkelijke landeigenaren, die op deze wijze ook hun eigen toekomst en voortbestaan willen veiligstellen.

Warme belangstelling

Suraya Cassiem was half april met een aantal collega's op handelsmissie in Nederland. De reis was georganiseerd door de *AGRI Academy* en de Nederlandse

Kamer van Koophandel voor Zuid-Afrika (SANEC) en vooral bedoeld om 'emerging' ondernemers de kans te bieden internationale contacten te leggen en kennis op te doen. Dit alles onder leiding van de Landbouwminister van de provincie West-Kaap, Mr. Kobus Dowry. Nagenoeg alle meegereisde landbouwondernemers slaagden erin tijdens hun verblijf in Nederland verkoopcontracten af te sluiten. Meest opvallend was het contract dat Henry Gouws in de wacht wist te slepen. De absolute topwijn van het door hem opgezette huis Bouwland (sinds 1999) zijn vanaf dit najaar prominent terug te vinden in de schappen van Neerlands grootste slijter Gall&Gall voor slechts € 7,99 de fles. Ook landbouwer Trevor Abrahams is als een tevreden ondernemer naar Zuid-Afrika teruggekeerd. Voor zijn 17 ha nectarine's, die in de loop van november oogstrijp zullen zijn, staan nu al zeker vijf Nederlandse importeurs van naam te dringen. Awi Noordman koestert de koffer vol contacten die hij in zijn Hollandse weekje opdeed. Zijn bedrijf verbouwt niet alleen

groenten, maar wint ook plantenoliën, die bestemd zijn voor de parfumindustrie. En ook daarvoor bestond een warme belangstelling.

Bereidheid tot zakendoen

Wat volgens minister Dowry tijdens het bezoek vooral van grote waarde is gebleken, is de Nederlandse hartelijkheid en bereidheid om met de 'emerging' ondernemers zaken te doen. Mr. Dowry gaf duidelijk aan dat de 'emerging farmers' een specifiek onderdeel zijn van de succesvolle agrarische sector in de West-Kaap. De effecten van de BEE in Zuid-Afrika worden langzaam maar zeker steeds meer zichtbaar. Zo is de werkloosheid

Henry Gouws.

in en om George (waar een flink aantal van de door *AGRI Academy* ondersteunde bedrijven is gevestigd) beduidend lager dan in de rest van Zuid-Afrika. Bovendien blijkt steeds vaker dat goed voorbeeld goed doet volgen. Het aantal 'emerging' ondernemers in Zuid-Afrika groeit stormachtig. Om die reden staan voor de komende maanden nog meer handelsmissies naar Nederland op het programma. Bij voldoende belangstelling wordt voor volgend jaar een tegenbezoek gebracht, zodat Nederlandse bedrijven en ondernemers de kans krijgen op hun beurt een kijkje in de Zuid-Afrikaanse keuken te nemen.

Voor meer informatie over de deelnemende bedrijven kunt u contact opnemen met de *AGRI Academy*, Mr. Jacques Theron, telefoon: + 27 21 808 5422, of e-mail: jacques@agriacademy.co.za.

Voor zaken doen in Zuid-Afrika kunt u contact opnemen met de LNV-raad in Pretoria, mw. Kostwinder, of met de landenbeleidsmedewerker van Zuid-Afrika, mw. I. Korving, telefoon: 070-3784797 of e-mail i.korving@minlnv.nl.

Activiteiten van de Nederlandse Kamer van Koophandel voor Zuid-Afrika (SANEC) vindt u op www.sanec.nl.

LNV-bureaus in het buitenland

ABU DHABI

Werkgebied: Verenigde Arabische Emiraten en Saoedi-Arabië
Dr. ir. J.G. van der Beek, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Apt. 602 Al Masaoood Tower Building, Shelkh Hamdan Street, Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten.
Postadres: P.O.Box 1 46560, Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten.
Tel.: (00-971) 2.632.0712 (LNV)
Fax.: (00-971) 2.632.0198 (LNV)
E-mail: abu-lnv@minbuza.nl

Bureau Riyad

Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Diplomatic Quarter, Riyadh, Saoedi-Arabië
Postadres: P.O.Box 94307, Riyadh 11693, Saoedi-Arabië
Tel.: (00-966) 1 488 1093/2501 (LNV)
Fax.: (00-966) 1 488 1519 (LNV)
E-mail: tijdelijk vervallen
2^e E-mail: riy-lnv@minbuza.nl
<http://www.holland.org.sa>

ANKARA

Werkgebied: Turkije, Israël, Palestijnse Gebieden
Mw. drs. C.J.M. Konsten, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Turan Günes Bavari 7, Cadde no. 3, Yildiz 06550 Ankara, Turkije
Tel.: (00-90) 312.409.1860 (LNV)
Fax: (00-90) 312.409.1892 (LNV)
E-mail: nlgovankagr@bnet.net.tr
2^e E-mail: ank-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.org.tr>
<http://www.nlankagr.com>

ATHENE (zie Boekarest)

BANGKOK

Werkgebied: Thailand, Filipijnen, Vietnam
Ir. M.H. Slingenbergh, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 106 Wireless Road, Lumpini, Bangkok-10330
Postadres: P.O. Box 404, Bangkok 10330, Thailand
Tel.: (00-66) 2.255.7559 (LNV)
Fax: (00-66) 2.254.1415 (LNV)
E-mail: nlbanagr@loxinfo.co.th
2^e E-mail: ban-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.in.th>

Bureau Hanoi

Mw. Truong Thi Dung, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden Daeha Office Tower, 6 th floor 360 Kim Ma Street, Ba Dinh District, Hanoi
Tel.: (00-84) 4.831.5650
Fax: (00-84) 4.831.5605
E-mail: nlhanagr@fpt.vn
E-mail: han-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.org.vn>

Bureau Manilla

Dhr. J.I.C. Laquian, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 9^e Etage, King's Court Bld I, 2129 Chino Roces Avenue, Makati City, Metro Manilla, Filipijnen
P.O. Box 2448 MCPO, 1264 Makati, Metro Manilla, Filipijnen
Tel.: (00-63) 2.811.2706 (LNV)
Fax: (00-63) 2.811.2706 (LNV)
(00-63) 2.815.4579 (BZ)
E-mail: nlmanagr@eastern.com.ph
2^e E-mail: man-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.ph>

BELGRADO (zie Boedapest)

BERLIJN

Werkgebied: Duitsland, Zwitserland
Ir. J.J. Pape, LNV-Raad
Mw. Mr. S.M.C. Deepen, LNV-Attachee
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Klosterstrasse 50, 10179 Berlin, Duitsland
Tel.: (00-49) 30.2095.6480 (LNV)
Fax: (00-49) 30.2095.6481 (BZ)
E-Mail: nlblnagr@bln.nlab.de
2^e E-mail: bln-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.de>

BOEDAPEST

Werkgebied: Hongarije, Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Slovenië, Servië-Montenegro, Oostenrijk
Drs. J.D. Gábor, LNV-Raad
Ir. J.A. Landstra, LNV-Raad
Drs. A.E. Braam, Raad voor Veterinaire aangelegenheden
Veterinair Werkgebied: Hongarije, Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Estland, Letland, Litouwen, Servië-Montenegro, Kroatië, Macedonië, Polen, Roemenië, Slovenië, Tsjechië en Slowakije
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Fuge utca 5-7, (2^e district), 1022 Boedapest, Hongarije
Postadres: P.O. Box 56, 1388 Boedapest, Hongarije
Tel.: (00-36) 1.3366.380 (LNV)
Fax: (00-36) 1.3266.238 (LNV)
E-mail: nlboeagr@pronet.hu
2^e E-mail: bdp-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.org.hu>

Bureau Belgrado

Mw. M. Mirkovic, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Simina 29, 11000 Belgrado, Servië-Montenegro
Postadres: Postfah 489, 11001 Belgrado
Tel.: (00-381) 11.3281.147
Fax: (00-381) 11.6289.86
E-mail: nlgovbel@eunet.yu
2^e E-mail: bel-lnv@minbuza.nl
<http://www.nlembassy.org.yu>

Bureau Zagreb

Mw. D. Budimir, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Medvescak 56, 10000 Zagreb, Kroatië
Tel.: (00-385) 1.468.3697 (LNV)
Fax: (00-385) 1.468.4877 (BZ)
E-mail: zag-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.hr/>

BOEKAREST

Werkgebied: Roemenië, Bulgarije, Griekenland
Ir. Ing. M.Y. Brouwer, LNV-Attachee
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Aleea Alexandru 20, Sector 1, 011823 Boekarest, Roemenië
Tel.: (00-40) 21.231.5657 (LNV)
Fax: (00-40) 21.231.6373 (LNV)
E-mail: nlbkragr@olanda.kappa.ro
2^e E-mail: bkr-lnv@minbuza.nl
<http://www.olanda.ro/>

Bureau Athene

Mw. M. Plessas-Schallenburg, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Leoforos Vassileos Konstantinou 5-7, Athene 106-74, Griekenland
Tel.: (00-30) 2.107.254.960
Fax: (00-30) 2.107.254.907
E-mail: ath-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.gr>

Bureau Sofia

Mw. D.H. Milenkova, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Oborishte 15, 1504 Sofia, Bulgarije
Postadres: P.O. Box 91, 1000 Sofia, Bulgarije
Tel.: (00-359) 2.8160.380 (LNV)
Fax: (00-359) 2.8160.381 (LNV)
E-mail: nlsofagr@bulpost.net
2^e E-mail: nlsofagr@bulpost.net
<http://www.netherlandsembassy.bg>

BRASÍLIA

Werkgebied: Brazilië
Dhr. J.G. van de Vooren, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Ses Avenida das Nações, QD. 801, Lote 05 CEP 70405-900 Brasília - DF, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 07/0098, CEP 05422-970 São Paulo-SP, Brazilië
Tel.: (00-55) 61.321.4769 (BZ)
Fax: (00-55) 61.323.5342 (LNV)
E-mail: nlbraagr@uol.com.br
2^e E-mail: bra-lnv@minbuza.nl
<http://www.embaixada-holanda.org.br>

Bureau São Paulo

Mw. F.E. Heering, Administratief medewerker Consulaat-Generaal der Nederlanden
Bezoekadres: Avenida Brigadeiro Faria Lima 1779, 3 - andar CEP 01451-001-Sao Paulo-SP, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 11302, CEP 05422-970 São Paulo-SP, Brazilië
Tel.: (00-55) 11.3811.3300 (BZ)
Fax: (00-55) 11.3819.0903 (LNV)
E-mail: nlsoagr@uol.com.br
2^e E-mail: sao-lnv@minbuza.nl
<http://www.embaixada-holanda.org.br>

BRUSSEL

Werkgebied: België, Luxemburg
Jhr. Mr. ing. K.H.A. von Chrismar, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, H. Debroullaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1550 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1780 (LNV)
E-mail: nlbruaagro@euronet.be
2e E-mail: brn-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandseambassade.be>

BRUSSEL PV-EU

Mw. Drs. M.A.J. Vaes, LNV-Raad
Drs. G.P.G. Kunst, LNV-Raad
Mrs. A.M. Akkerman, Raad voor Veterinaire Aangelegenheden
Mr. O.B.M. Meuffels, LNV-Attaché
Ir. F. Vroegop, LNV-Attaché
Mw. Drs. S.J.C.W. Bont, LNV-Attachee
Post/Bezoekadres: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de Europese Unie, H. Debroullaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1545/1546 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1776/1783 (LNV)
E-mail: bre-lnv@minbuza.nl
<http://www.nederlandsseambassade.be>
Tevens belast met procurement-aangelegenheden in het kader van de ontwikkelingsfondsen van de EU.

BUENOS AIRES

Werkgebied: Argentinië, Chili, Uruguay
Drs. M. van Genne, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Edificio Porteño II, Olga Cossentini 831, Pisos 3 y 4, C1107 BVA Buenos Aires, Argentinië
Postadres: Ambassade der Nederlanden, Olga Cossentini 831, C1107 BVA Buenos Aires, Argentinië
Tel.: (00-54) 11.4338.0090 (LNV)
Fax: (00-54) 11.4338.0091 (LNV)
E-mail: nlbueagr@embajadaholanda.int.ar
2e E-mail: bue-lnv@minbuza.nl
<http://www.embaadaholanda.int.ar>

DAMASCUS (zie Kairo)

GENÈVE PV-WTO

Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de WTO (Wereldhandelsorganisatie) en andere internationale organisaties te Genève (UNCTAD, UNEP, WHO, WIPO/UPOV)
Ir. R.P. Lapperre, LNV Raad
Postadres: C.P. 196, 1211 Genève 20 CIC, Zwitserland
Tel.: (00-41) 22.748.1822/08 (LNV)
Fax: (00-41) 22.748.1828 (BZ)
E-mail: nlgevaagr@bluewin.ch
2e E-mail: roald.lapperre@minbuza.nl

HANOI (zie Bangkok)

HONG KONG SAR (zie Peking)

JAKARTA

Werkgebied: Indonesië, Maleisië, Singapore, tevens voor Association of South-East Asian Nations (ASEAN)
Ir. F.A.G.M. Claassen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Jalan H.R. Rasuna Said, Kavel S-3, Kuningan, Jakarta 12950, Indonesië
Tel.: (00-62) 21.524.1032/48 (LNV)
Fax: (00-62) 21.526.2230 (LNV)
E-mail: nljakagr@jrne.or.id
2^e E-mail: jak-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.or.id/>

Bureau Singapore

Dhr. K.C. Chong, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 541 Orchard Road, 13-01 Liat Towers, Singapore 238881
Postadres: Tanglin P.O. Box 447, Singapore 912415
Tel.: (00-65) 6739.1121
Fax: (00-65) 6737.1940
E-mail: nlsinagr@singnet.com.sg
2^e E-mail: sin-lnv@minbuza.nl
<http://www.nethemb.org.sg>

KAIRO

Werkgebied: Egypte, Jordanië, Libanon, Syrië
Ir. H.L.M. van Wissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 18, Hassan Sabri Street, 11211, Zamalek, Kairo, Egypte
Tel.: +202 736 38 63 / 739 55 712/3
Fax: +202 736 09 36
E-mail: nlkaiaagr@hollandemb.org.eg
2^e E-mail: kai-lnv@minbuza.nl
<http://www.hollandemb.org.eg>

Bureau Damascus

Mw. Samar Kadri, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Abou Roumaneh, Al-Jalaa Street, Imm. Tello, Damascus, Syrië
Postadres: Boîte Postale 702, Damascus, Syrië
Tel.: (00-963) 11.333.5119/6871 (BZ)
Fax: (00-963) 11.333.9369 (BZ)
E-mail: nldamagr@cyberia.net.lb
2^e E-mail: dmc-lnv@minbuza.nl

KIEV

Werkgebied: Oekraïne, Armenië, Azerbeidzjan, Georgië, Moldavië
Ir. A.A. Verhagen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Kontraktova Ploscha 7, 01901 Kiev, Oekraïne
Tel.: (00-380) 44.490.8223 (LNV)
Fax: (00-380) 44.490.8266 (LNV)
E-mail: kievgar@ukr.net
2^e E-mail: kie-lnv@minbuza.nl
<http://www.holland.com.ua>

Marktrapport

Het LNV Bureau-Tokyo heeft onlangs een rapport uitgebracht dat inzicht geeft in de toenemende mogelijkheden inkopen te doen via e-mail in Japan. Het onderzoek richt zich vooral op de voedingsmiddelenindustrie. Het beschrijft hoe producten op de Japanse markt worden geïntroduceerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van "online-mogelijkheden" zoals internet- en televisieshopping. In Japan zijn

vele mobile telefoons uitgerust met internetmogelijkheden. Voor Nederlandse exporteurs in deze branche biedt dit onderzoek een interessante mogelijkheid deze shopping methode beter te leren kennen en er mogelijk zelfs gebruik van te maken. Het rapport is op te vragen bij Lia Luijckx via e-mail: a.p.luijckx-visser@minlnv.nl

KOPENHAGEN

Werkgebied: Denemarken, Estland, Finland, Noorwegen, IJsland, Zweden
Dhr. H.H. Schipper, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Toldbodgade 33, DK 1253 Kopenhagen K, Denemarken
Tel.: (00-45) 33.707.218
Fax: (00-45) 33.140.350
E-mail: nlkopagr@newmail.dk
2^e E-mail: kop-lnv@minbuza.nl
<http://www.nlembassy.dk>

LISSABON (zie Madrid)

LONDEN

Werkgebied: Verenigd Koninkrijk, Ierland
Drs. G.G.J. Thissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 38, Hyde Park Gate, Londen SW7 5DP, Verenigd Koninkrijk
Tel.: (00-44) 20.7590.3279/76/77/80
Fax: (00-44) 20.7581.5276
E-mail: nllonagr@netherlands-embassy.org.uk
2^e E-mail: lon-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.org.uk/>

MADRID

Werkgebied: Spanje, Marokko, Portugal
Mr. C.J. Heringa, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Avenida del Comandante Franco 32, 28016 Madrid, Spanje
Tel.: (00-34) 91.353.7521/20 (LNV)
Fax: (00-34) 91.353.7567 (LNV)
E-mail: nlmadagr@telefonica.net
2^e E-mail: mad-lnv@minbuza.nl
<http://www.embajadapaisesbajos.es>

Bureau Lissabon

Mw. A.P. Paiva Geadas, Administratief Medewerker
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Avenida Infante Santo 43-50, 1399-011 Lissabon, Portugal
Tel.: (00-351) 21.391.4919 (LNV)
Fax: (00-351) 21.391.4952 (LNV)
E-mail: nllisagr@netcabo.pt
2^e E-mail: lis-lnv@minbuza.nl
<http://www.emb-paisesbaixos.pt>

MANILLA (zie Bangkok)

MEXICO

Werkgebied: Mexico, Cuba
Ir. P.A.L. de Rijk, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Av. Vasco de Quiroga 3000, Piso 7, Colonia Santa Fe, 01210 Mexico D.F., Mexico
Postadres: Apartado Postal 10-656, 11000 Mexico D.F., Mexico
Tel.: (00-52) 55-5258.9921 tst. 215 (LNV)
Fax: (00-52) 55-5258.8139
E-mail: lnv@nlgomex.com
2^e E-mail: mex-lnv@minbuza.nl
<http://www.paisesbajos.com.mx>

MOSKOU

Werkgebied: Rusland, Kazachstan, Oezbekistan, Wit-Rusland
Ir. J.M.J.G. Kats, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Tverskoj Blvd. 14/1, 5th Floor, 125009 Moscow, Rusland
Postadres: Kalashny Pereulok 6, 125009 Moskou, Rusland
Tel.: (00-7) 095.797.2946
Fax: (00-7) 095.797.2905
E-mail: moslnv@sovintel.ru
2^e E-mail: mos-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.ru>

NAIROBI

Werkgebied: Kenia, Eritrea, Ethiopië, Oeganda, Tanzania, tevens voor UNEP
Mr. F.H.J. von der Assen, LNV-Raad
Ambassade der Nederlanden, Riverside Lane, Off Riverside Drive, Nairobi, Kenia
Postadres: P.O. Box 41537, 00100, Nairobi, Kenia
Tel.: (00-254) 20.4450.137
Fax: (00-254) 20.4450.138
E-mail: nlnaiagr@nbnet.co.ke
2^e E-mail: nai-lnv@africaonline.co.ke
<http://www.netherlands-embassy.or.ke/>

NEW DELHI

Werkgebied: Bhutan, India, Sri-Lanka, Nepal
Ir. A. Parzer, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 6/50F Shantipath, Chanakyapuri, New Delhi 110021, India
Tel.: (00-91) 11.24.197.604/5
Fax: (00-91) 11.24.197.702
E-mail: nlndeagr@vsnl.net
2e E-mail: nde-lnv@minbuza.nl
<http://www.holland-in-india.org/>

PARIJS

Werkgebied: Frankrijk, Algerije
Ir. L. Braakenburg, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 7-9 Rue Eblé, 75007 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4062.3353 (LNV)
Fax: (00-33) 1.4062.3452 (LNV)
E-mail: agriculture@amb-pays-bas.fr
2e E-mail: par-lnv@minbuza.nl
<http://www.amb-pays-bas.fr>

PARIJS PV-OESO

Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling)
Ir. A.J.A. van Royen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: 12-14 Rue Octave Feuillet, 75116 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4524.9971
Fax: (00-33) 1.4524.9938
E-mail: nlpaoagro@fr.oleane.com
2e E-mail: pao-lnv@minbuza.nl

PEKING

Werkgebied: Volksrepubliek China, (incl. Hong Kong) en Mongolië
Ir. H.J.W. van Duijn, LNV-Raad
Ir. R.J. Konijn, LNV-Attaché
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 4, Liangmahe Nanlu Rd. Beijing 100600, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 10.6532.4464
Fax: (00-86) 10.6532.6329
E-mail: info@nlpekagr.com
2e E-mail: pek-lnv@minbuza.nl
<http://www.hollandinchina.org/nl/peking/intro.htm>
Web (LNV): <http://www.nlpekagr.com>

Bureau Shanghai

Dhr. N. Hong, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Sun Plaza, East Tower, 4th Floor, 88 Xian Xia Road, Shanghai 200336, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 21.6209.9076 (BZ)
Fax: (00-86) 21.6278.9722 (LNV)
E-mail: nlshaagr@uninet.com.cn
2^e E-mail: sha-lnv@minbuza.nl
<http://hollandinchina.org/nl/cg/sh-intro.htm>
<http://www.nlpekagr.com>

Bureau Hong Kong SAR

Mw. M.P.C. Ng, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Room 5702, 57/F Cheung Kong Center, 2 Queen's Road Central, Hong Kong, Volksrepubliek China
Tel.: (00-852) 2524.8187/88 (LNV)
Fax: (00-852) 2524.9419 (LNV)
E-mail: nlhonagr@netherlands-cg.org.hk
2^e E-mail: hon-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-cg.org.hk>
<http://www.nlpekagr.com>

PRAAG

Werkgebied: Tsjechië, Slowakije
Mw. Ir. P.M.B. de Vries-Van Loon, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Gotthardska 6/27, 160 00 Praag 6, Bubenec, Tsjechië
Tel.: (00-420) 233.015.218
Fax: (00-420) 233.015.257 (LNV)
E-mail: nlpraag@ti.cz
2^e E-mail: pra-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.cz>

PRETORIA

Werkgebied: Zuid-Afrika, Zimbabwe
Mw. Mr. G.A. Kostwinder, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 210 Queen Wilhelmina Avenue, Pretoria 0083, Zuid-Afrika
Postadres: P.O.Box 117, Pretoria 0001, Zuid-Afrika
Tel.: (00-27) 12.425.4570/2/3
Tel.: (00-27) 12.425.4571
E-mail: nlpraag@telkomsa.net
2^e E-mail: pre-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.co.za>

RIYADH (zie Abu Dhabi)

ROME

Werkgebied: Italië, Cyprus, Malta
Vacant
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Via Michele Mercati 8, 00197 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.321.5003 (LNV)
Fax: (00-39) 06.321.0767 (LNV)
E-mail: nlrromagr@tuttopmi.it
2^e E-mail: rom-lnv@minbuza.nl
<http://www.olanda.it/>

ROME - PV ROME

Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de VN-organisaties voor voedsel en landbouw
Drs. E. Wermuth, Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur, Permanent Vertegenwoordiger
Ir. J.T.M.G. Steeghs, Ambassadeeraad, Plv. Permanent Vertegenwoordiger
Mw. Drs. A. Swalef, Tweede Secretaris Beleidsmaker
Post/Bezoekadres: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de VN-organisaties voor voedsel en landbouw, Via delle Terme Deciane 6, 00153 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.574.0306/ 2326
Fax: (00-39) 06.574.4927
E-mail: nlrfoagr@netherlandspermrep.it
2^e E-mail: rof@minbuza.nl

SÃO PAULO (zie Brasilia)

SEOUL

Werkgebied: Republiek Korea en Taiwan
Ir. J.P.N. Damen, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Kyobo Building, 14th floor, 1, Jongno 1-ka Jongno-gu, Seoel 110-714, Republiek Korea

(vervolg Seoul)

Postadres: K.P.O. Box 509, Seoel 110-605, Republiek Korea
Tel.: (00-82) 2.723.4180
Fax: (00-82) 2.723.0283
E-mail: nlseoagr@korea.com
2^e E-mail: seo-lnv@minbuza.nl
<http://www.nlembassy.or.kr>

Bureau Taipei

Dhr. G. Lee, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Netherlands Trade and Investment Office, Agricultural and Food Department, Rm. B, 5/F Artist Construction Building, 133 Min Sheng E. Road, Section 3, Taipei 105, Taiwan
Tel.: (00-886) 2.2713.5760
Fax: (00-886) 2.2713. 0194
E-mail: nltaigr@ntio.org.tw
<http://www.ntio.org.tw/agricultural/index-e.htm>

SHANGHAI (zie Peking)

SINGAPORE (zie Jakarta)

SOFIA (zie Boekarest)

TAIPEI (zie Seoel)

TEHERAN

Werkgebied: Iran
Drs. A.M. de Roo, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Darrous Shahrzad Boulevard, Kamasae Street, 1st Eastlane 33, 19498 Teheran, Iran
Postadres: P.O. Box 11365-138, Teheran, Iran
Tel.: (00-98) 21.255.5094
Fax: (00-98) 21.256.0213
E-mail: nltehagr@dpimail.net
2^e E-mail: teh-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.ir>

TOKYO

Werkgebied: Japan
Ir. F.L.M. Vossenaar, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Shiba-koen, 3-6-3, Minato-ku, 105-0011 Tokyo, Japan
Tel.: (00-81) 3.5401.0421 (LNV)
Fax: (00-81) 3.5401.0424 (LNV)
E-mail: nltokagr@ma.neweb.ne.jp
2^e E-mail: tok-lnv@minbuza.nl
<http://www.oranda.or.jp>

WARSCHAU

Werkgebied: Polen, Letland, Litouwen
Drs. Ing. A.W. Verhey, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Ul. Kawalerrii 10, 00 468 Warschau, Polen
Tel.: (00-48) 22.559.1269
Fax: (00-48) 22.840.2634
E-mail: nlwaraagr@ikp.pl
2^e E-mail: war-lnv@minbuza.nl
<http://www.nlembassy.pl>

WASHINGTON

Werkgebied: Verenigde Staten van Amerika (incl. Puerto Rico), Canada, tevens Wereldbank
Ir. W.L.A.G. Tacken, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 4200 Linnean Avenue, N.W. Washington, D.C 20008-3896, Verenigde Staten van Amerika
Tel.: (00-1) 202.274.2716/2718
Fax: (00-1) 202.244.3325
E-mail: nlwasagr@yahoo.com
2^e E-mail: was-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.org/>

ZAGREB (zie Boedapest)

Activiteitenkalender

Programma Bilaterale Economische Samenwerking van de directie Industrie en Handel

Onderstaande activiteiten zijn op alfabetische volgorde gerangschikt per regio en per land.

Regio/land	Periode 2005	Activiteit	Inlichtingen uitvoering	Inlichtingen markt
Amerika				
Brazilië	26 - 30 september	Spreekdagen (werkgebied Brazilië) te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ing. J. Porte 070 378 44 28
Mexico	3 - 7 oktober	Spreekdagen (werkgebied Mexico, Cuba) te Den Haag i.c.m. Verenigde Staten	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ing. J. Porte 070 378 44 28
Verenigde Staten	16 - 18 september	Natural Products Expo te Washington DC, vakbeurs voor biologische producten (business lounge met displayvitrines)	Mw. J.M. de Muynck 070 378 54 66	Ir. A.M. Vroegop 070 378 56 64
	3 - 7 oktober	Spreekdagen (werkgebied Verenigde Staten, Puerto Rico, Canada) te Den Haag i.c.m. Mexico	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ir. O.T.J. Stiekema 070 378 42 35
Azië/Oceanië				
China	19 - 21 september	Sweet China te Shanghai, vakbeurs voor de bakkerij- en zoetwarenindustrie (collectieve inzending met displayvitrines)	PlusProject 0341 455 655	LNV-bureau 00 86 10 653 24464
	24 sept. - 2 okt.	Sierteeltmissie naar Kunming en Chengdu (field trips, seminars, matchmaking, tevens Holland paviljoen in Chengdu) evt. i.c.m. Taiwan	Headventure 06 551 96 206	Drs. R.WCh. van den Bergh 070 378 42 46
Indonesië	12 - 16 december	Spreekdagen (werkgebied Indonesië, Maleisië, Singapore, ASEAN) te Den Haag	Mw. Verboom 070 378 41 62	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
Japan	13 - 17 juni	Spreekdagen (werkgebied Japan) te Den Haag i.c.m. Zuid Korea	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Drs. R.WCh. van den Bergh 070 378 42 46
Taiwan	18 - 23 september	Sierteeltmissie i.s.m. EVD, evt. i.c.m. China	EVD 070 778 83 66	Mw. I. Korving 070 378 47 97
Thailand	19 - 23 september	Spreekdagen (werkgebied Thailand, Filipijnen, Vietnam) te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
Zuid-Korea	13 - 17 juni	Spreekdagen (werkgebied Zuid-Korea, Taiwan) te Den Haag i.c.m. Japan	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Mw. I. Korving 070 378 47 97
EU				
Estland	5 - 9 september	Handelsreis met individuele matchmaking voor de Voedingsmiddelenindustrie i.c.m. Letland	Mw. J.M. de Muynck 00 45 33 707 218	LNV-Bureau 070 378 56 64
Hongarije	30 mei - 3 juni	Spreekdagen (werkgebied Hongarije, Bosnië-HerzeGovina, Kroatië, Slovenië, Servië-Montenegro, Oostenrijk) te Den Haag i.c.m. Roemenië	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	LNV-Bureau 00 36 1 336 6380
	27 aug. - 4sept.	Omék te Boedapest, landbouwbeurs (collectieve inzending)	Ing. J.P. Schenk 070 378 41 69	LNV-Bureau 00 36 1 336 6380
Letland	5 - 9 september	Handelsreis met individuele matchmaking voor de Voedingsmiddelenindustrie i.c.m. Estland	Mw. J.M. de Muynck 00 48 22 559 1269	LNV-Bureau 070 378 56 64
Polen	12 - 16 september	Spreekdagen (werkgebied Polen, Letland, Litouwen) te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	LNV-bureau 00 48 22 559 1269
Tsjechië	6 - 10 juni	Spreekdagen (werkgebied Tsjechië, Slowakije) Te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	LNV-bureau 00 420 233 015218
Overig Europa				
Roemenië	30 mei - 3 juni	Spreekdagen (werkgebied Roemenië, Bulgarije, Griekenland) te Den Haag i.c.m. Hongarije	Mw. E. Verboom 070 3784162	Ir. R. van der Laan 070 378 5140
Midden-Oosten/Afrika				
Abu Dhabi	14 - 18 november	Spreekdagen (werkgebied Verenigde Arabische Emiraten, Saoedi-Arabië) te Den Haag i.c.m. Egypte, Iran	Mw. E. Verboom 070 3784162	Ir. J.K. Water 070 3784076
Egypte	14 - 18 november	Spreekdagen (werkgebied Egypte, Jordanië, Libanon, Syrië) te Den Haag i.c.m. Abu Dhabi, Iran	Mw. E. Verboom 070 3784162	Ir. J.K. Water 070 3784076
Iran	14 - 18 november	Spreekdagen (werkgebied Iran) te Den Haag i.c.m. Abu Dhabi, Egypte	Mw. E. Verboom 070 3784162	LNV-bureau 00 98 21 2555094
Turkije	7 - 11 november	Spreekdagen (werkgebied Turkije, Israël, Palestijnse Gebieden) te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 3784162	Mw. Mr.. G.G.R. Blom 070 3785665
VNU: VNU Exhibitions Europe, PEM: Phaff Export Marketing, NCH: Nederlands Centrum voor Handelsbevordering				

Onder dit motto werkt het Ministerie van LNV aan veilig, verantwoord geproduceerd voedsel en een vitale natuur. Het platteland moet economisch gezond blijven, met behoud van landschap en cultuur. Ten slotte wil LNV de internationale concurrentiekracht van de agrarische sector versterken, met

maatschappelijk verantwoord ondernemen als uitgangspunt. LNV heeft anderen nodig om dit te realiseren. Alle betrokkenen moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Transparante besluitvorming is daarbij voorwaarde. LNV geeft richting, stelt waar nodig kaders, stimuleert en financiert.

Voedsel en groen
van internationale klasse